

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Problematika financování sportu

An issue of sport financing

Julie Rulíková

Plzeň, 2012

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Julie RULÍKOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0150P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Problematika financování sportu**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Zařadte sport mezi ekonomické statky.
2. Analyzujte financování sportu v České republice.
3. Proveďte komparaci výdajů na sport ve vybraných zemích.
4. Zhodnoťte řešenou problematiku a doporučte vhodné způsoby financování sportu pro Českou republiku.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 60 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu - vybrané kapitoly*. Praha: Oeconomika, 2000. ISBN 80-245-0979-2
- PEKOVÁ, J.; PILNÝ M.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5
- STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Grada Publishing, 1997. ISBN 80-7169-454-1

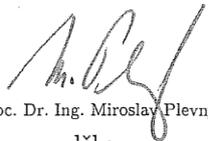
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Lucie Kuldová, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: 30. listopadu 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: 4. května 2012

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. listopadu 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Problematika financování sportu“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....
podpis autora

Poděkování

Poděkování bych ráda věnovala paní Ing. Lucii Mádlové, Ph.D. za odborné vedení při zpracování bakalářské práce, za její pomoc a cenné rady. Dále bych ráda poděkovala paní Lence Polákové a panu Ing. Juraji Bakošovi za poskytnutí svého času a důležitých informací.

OBSAH

ÚVOD	7
1 SPORT JAKO EKONOMICKÝ STATEK.....	9
1.1 Význam sportu	9
1.3 Produkty sportu	12
1.4 Institucionální klasifikace a rámce sportu.....	12
1.5 Sport jako externalita	13
1.6 Členění statků.....	14
1.6.1 Sport jako čistý veřejný statek	15
1.6.2 Sport jako čistý soukromý statek	16
1.6.3 Sport jako smíšený veřejný statek	16
1.6.4 Ekonomické zhodnocení.....	16
2 ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SPORTU V ČESKÉ REPUBLICE	18
2.1 Legislativně právní rámec sportu	18
2.2 Organizace sportu v České republice	18
2.3 Financování sportu v České republice	20
2.3.1 Financování sportu ze státního rozpočtu	21
2.3.1.1 Neinvestiční dotace	22
2.3.1.2 Investiční dotace.....	25
2.3.1.3 Srovnání vývoje dotací v letech 1995 – 2010	26
2.3.1.3 Přínos sportovního prostředí pro státní rozpočet	28
2.3.2 Financování z rozpočtů krajů, měst a obcí	29
2.3.3 Financování z příjmu loterijních a sázkových společností	30
2.3.4 Financování z vlastních a ostatních zdrojů.....	33
3 SROVNÁNÍ FINANCOVÁNÍ SPORTU ČR S VYBRANÝMI ZEMĚMI	35
3.1 Financování sportu v zemích Evropské unie	35

3.2	Komparace financování sportu mezi Českou republikou, Slovenskou republikou a Švédskem v oblasti ledního hokeje	38
3.2.1	System financování ledního hokeje v České republice	38
3.2.2	System financování ledního hokeje ve Slovenské republice	42
3.2.3	System financování ledního hokeje ve Švédsku	43
3.2.4	Shrnutí hlavních rozdílů mezi ČR, SR a Švédskem	44
4	ZHODNOCENÍ PROBLEMATIKY A NÁVRH OPATŘENÍ.....	46
4.1	Zhodnocení problematiky	46
4.2	Návrh možných opatření.....	49
	ZÁVĚR	51
	SEZNAM TABULEK	53
	SEZNAM OBRÁZKŮ	54
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
	SEZNAM PŘÍLOH.....	60

ÚVOD

Sport je nedílnou součástí života téměř každého člověka. Ať už mluvíme o rekreačním typu sportovní činnosti zaměřeném na psychický odpočinek, o sportu zaměřeném na mládež nebo o profesionálním a vrcholovém sportu. Je to jedna z oblastí běžného života, kdy se můžeme do sportu zapojit jak pasivně, například jako fanoušci našeho oblíbeného týmu nebo sportovce, nebo aktivně, ve formě vybrané tělesné činnosti. Sport má velmi viditelný vliv i na mládež, je to způsob, jak se naučit ovládat své emoce, jak si vypěstovat zdravý přístup k pohybovým aktivitám a jak se naučit zodpovědnosti. Protože se ve sportovním prostředí pohybují téměř celý život, mám ke sportu velmi pozitivní a významný vztah a právě proto moje bakalářská práce směřuje také tímto směrem.

Sport je jedním z významných odvětví, které proslavuje Českou republiku v zahraničí. Čeští sportovci jsou velmi úspěšní na světových akcích v rámci všech sportů, ať už se jedná o mládežnickou nebo seniorskou kategorii. Sportovci se ve většině sportovních odvětví řadí na přední příčky světových tabulek a přináší tím pozitivní pohled na Českou republiku. S těmito úspěchy je ale spojeno i zajištění dostatečné finanční podpory. Financování sportu je téma, které je v České republice rok od roku stále více diskutovatelné, a to zejména díky tomu, že je stále větší problém se zajišťováním finančních prostředků na oblast podpory sportu. Z tohoto důvodu je **hlavním cílem bakalářské práce zhodnotit současnou situaci financování sportu v České republice a na základě těchto informací doporučit vhodný způsob financování sportu pro budoucí roky**. Pro tento účel si nejprve uvedeme možné zdroje, ze kterých je sport financován, abychom dokázali správně určit vhodný způsob financování pro Českou republiku. V této oblasti se v posledních letech vyskytlo značné množství problémových situací, například kontroverzně financované mistrovství světa běžeckého lyžování v Liberci v roce 2009, které je stále nedořešené. Nejzávažnější problém se týká sázkové společnosti Sazka a.s., která se v roce 2011 dostala do insolvence. Podrobněji se budeme tímto problémem zabývat v jednotlivých kapitolách. Dílčím cílem práce je seznámit se s termínem sport a jeho významem, jak jej definují jednotlivé instituce, zařadit sport mezi ekonomické statky a uvést možné dělení sportu. Sport je možné členit dle nejrůznějších aspektů a každá literatura má rozdílná schémata dělení sportu, proto se

budeme snažit nalézt nejoptimálnější rozdělení. Posledním dílčím cílem práce je provést srovnání získaných informací s vybranými zeměmi a Českou republikou. Nejprve se zaměříme na srovnání výdajů na podporu sportu v rámci Evropské unie, kde budeme hodnotit výdaje 26 zemí. Další komparace výdajů se bude týkat již konkrétní oblasti, a to ledního hokeje. Bude provedena pro Českou a Slovenskou republiku a dále bude zaměřena na rozdílnost mezi Českou republikou a Švédskem.

Samotná práce obsahuje jak teoretickou, tak i praktickou část, která čerpá především z teoretických poznatků. Práce je rozdělena do pěti kapitol a několika podkapitol, kdy první kapitola se věnuje zejména zařazení sportu mezi ekonomické statky, druhá kapitola obsahuje informace o současném stavu financování sportu v České republice, ve třetí kapitole je provedena komparace výdajů na sport s vybranými zeměmi. Poslední dvě kapitoly jsou zaměřeny převážně na praktickou část práce, jelikož zde uvádíme příklad financování ve vybraném subjektu a provádíme konečné zhodnocení celé problematiky.

1 SPORT JAKO EKONOMICKÝ STATEK

1.1 Význam sportu

Sport jako takový má mnoho různých definic. Každý autor slovo „sport“ vyjadřuje jiným způsobem. Abychom si tedy tento pojem správně nadefinovali, je uvedena definice sportu, jak ji zavedla Rada Evropy: „Veškeré formy tělesné aktivity, které, provozovány příležitostně nebo organizovaně, usilují o vyjádření nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, utvoření společenských vztahů či dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Bílá kniha o sportu, 2007, s. 2).

Druhá definice, kterou si uvedeme a ze které budeme v práci vycházet, pochází z Analýzy financování sportu v České republice vydané v roce 2009. Ta říká, že „sport je lidská činnost založená na základních společenských, výchovných a kulturních hodnotách. Sport tyto hodnoty bez ohledu na pohlaví, rasu, věk, zdravotní postižení, náboženství a víru, sexuální orientaci a společenské či ekonomické zázemí u jednotlivců i ve společnosti jako celku posiluje“ (MŠMT, 2009, s. 6).

Kdybychom spojili tyto dvě definice dohromady a hledali v nich význam sportu, tak bychom se mohli ztotožnit s výrokem Pekové (2008). Z její definice vyplývá, že sport je činnost, která všeobecně přispívá ke kultivaci lidského potenciálu, a to jak po stránce fyzické, tak po stránce psychické. Pokud se zaměříme na význam sportu ve fyzické oblasti, můžeme konstatovat, že sport posiluje základní fyziologické funkce lidského organismu, jako je vytrvalost, odolnost a přesnost. Nemusí ovšem pouze posilovat tyto základní funkce, ale může vytvářet i nové schopnosti, jako například obratnost nebo rychlost. Zřejmé je, že pokud bychom se zaměřili na psychiku osobnosti, sport výrazně zlepšuje schopnost člověka soustředit se na určitou činnost a celkově podporuje lidskou psychiku. Význam sportu pozorujeme i v oblasti výchovy mládeže, kdy sport pomáhá utvářet osobnost člověka a vyvolává řadu pozitivních vlastností, jako poctivost, fair-play, vzájemnou pomoc, týmovou spolupráci a další. V neposlední řadě je nutné zmínit, že sport výrazně přispívá k dodržování zdravé životosprávy a celkově ke zdravému životnímu stylu (Peková a kol., 2008).

1.2 Dělení sportu

Sport je velmi složitý systém, do kterého lze zařadit mnoho subsystémů a který je možné dělit z mnoha hledisek. Dále budeme používat dělení sportu, jak je naznačeno v Koncepci státní podpory sportu pro Českou republiku z března 2011. Je možná diferenciací sportu na sport:

- vrcholový,
- výkonnostní,
- rekreační,
- sport pro školy,
- sport pro handicapované.

1.2.1 Vrcholový sport

Pod pojmem vrcholový sport si představíme takovou výkonnostní úroveň sportu, která již musí být organizována danou institucí, například sportovními kluby, a probíhají zde pravidelné soutěže, které řídí sportovní svazy. „Činnost vrcholových sportovců je určitým společenským závazkem. Vrcholový sport je producent hodnot, jejichž spotřebitelem je veřejnost“ (MŠMT, 2011a, s. 5). Vrcholový sport má i funkce propagační, kdy se jedná o to, že vrcholový sport a zejména pak jeho producenti mají vliv na veřejnost v domácím prostředí, a zároveň reprezentují Českou republiku v zahraničí.

Pokud mluvíme o vrcholovém sportu, je nutné se v této podkapitole zmínit i o sportu profesionálním, který je organizován hlavně obchodními společnostmi a vyznačuje se tím, že nemá žádnou státní finanční podporu. Jako příklad můžeme uvést nejvyšší fotbalové či hokejové soutěže (MŠMT, 2011a).

1.2.2 Výkonnostní sport

V Koncepci státní podpory sportu pro rok 2011 je výkonnostní sport definován jako „zájmová činnost soutěžního charakteru se systematickou sportovní přípravou, organizovanou ve sportovních klubech. Sportovci provozující výkonnostní sport vytvářejí sportovní hodnoty a sami jsou jejich spotřebiteli (prožitek, sociální kontakt,

seberealizace nebo zvyšování výkonnosti)“ (MŠMT, 2011a, s. 5). Soutěže jsou opět pravidelné a opět je organizují a řídí sportovní svazy.

1.2.3 Rekreační sport

Pojem rekreační sport je chápán jako sport, který vykonáváme neorganizovaně a většinou individuálně nebo v individuálních skupinách. Rekreační sport většinou u občanů přetrvává, pouze se mění podle nejnovějších trendů. Dobrým příkladem rekreačního sportu je golf, který je samozřejmě prováděn i na vrcholové úrovni, jako většina rekreačních sportů, ale má obrovské množství právě pouze rekreačně hrajících zastánců. Je to právě jeden z příkladů moderních trendů. Velmi oblíbenou rekreační činností je také turistika nebo in-line bruslení (MŠMT, 2011a).

1.2.4 Sport na školách

Koncepce státní podpory sportu v České republice definuje sport na školách jako „zájmovou soutěžní i nesoutěžní organizovanou aktivitu ve školních sportovních klubech, s pravidelnými soutěžemi v rámci struktury základních a středních škol. Cílem není výkonnostní motivace, ale zvládnutí pohybových činností, všestrannost a vytváření vztahu ke sportu. Nejedná se o povinnou tělesnou výchovu v rámci vzdělávacího programu“ (MŠMT, 2011a, s. 5). Z této definice je považováno za nesmírně důležité, že cílem je naučit mládež na školách vytvořit si vztah ke sportu, a to zejména z důvodu, že v České republice je 60 % osob s nadváhou a z toho je více než 25 % obézních. Uvedl to ve svých výsledcích Státní zdravotní ústav (MŠMT, 2011a). Je tedy důležité, aby občané zvyšovali své pohybové aktivity a nejlepší způsob je začít už u mládeže na školách.

1.2.5 Sport handicapovaných

Sport handicapovaných je součástí sportovního prostředí v České republice, má zde svou vlastní organizační strukturu, své sportovní svazy, kluby, střešní organizace. Sport handicapovaných je definován jako „sportovní a pohybové aktivity osob se zdravotně sníženými schopnostmi“ (MŠMT, 2011a, s. 6). Pro handicapované právě tento způsob může být začleněním do společnosti, projevuje se zde rozvoj sebedůvěry, výchova

k samostatnosti a soběstačnosti. Tento typ sportu je u nás prováděn jak organizovaně, tak i individuálně, a to na všech úrovních. Jako příklad můžeme uvést sledge hokejisty, kteří se pohybují na vrcholové úrovni. V Konceptci státní podpory sportu (2011) je také uvedeno, že významné sportovní akce sportu handicapovaných jsou pravidelně součástí státní podpory.

1.3 Produkty sportu

Co se považuje za sportovní produkty, se budeme snažit objasnit v této podkapitole. Dle Haláska (2008) je obecně pojem produkt označení pro určitý typ výrobku, pro službu nebo myšlenku, která je určena ke směně na trhu. Vlastnost produktu je, že se chce uplatnit na trhu co nejefektivněji. Produkt v oblasti sportu je velmi všeobecný, abstraktní pojem. Na trh plyne obrovské množství sportovních produktů, jako příklad můžeme uvést sportovní vybavení nebo tělovýchovné služby.

„Produkty tělesné výchovy a sportu můžeme rozdělit následujícím způsobem:

- Základní produkty tělesné výchovy a sportu – nabídky tělesných cvičení, účast na sportovních a turistických akcích.
- Produkty vázané na osobnost – sportovní výkony sportovce, výkony trenérů, reklamní vystoupení sportovců.
- Myšlenkové produkty tělesné výchovy a sportu – myšlenky iniciující tělovýchovu a sportovní oblast, sportovní informace šířící se médii a hodnoty zážitků pocházejících ze sportu.
- Produkty v oblasti podmínek a vedlejší produkty – sportovní zařízení, společenské akce, pojištění sportovců, doprava, vstupenky.
- Klasické materiální produkty v tělesné výchově a sportu – sportovní nářadí a náčiní, sportovní oblečení“ (Halásek, 2008, s. 175).

1.4 Institucionální klasifikace a rámce sportu

Sport je velmi obsáhlý pojem a v současnosti je neobyčejně diferencován. Institucionalizovaný sport jako subsystém můžeme považovat za součást veřejné

ekonomiky, kdežto neinstitucionalizovaný, neorganizovaný nebo dobrovolně organizovaný sport řadíme z ekonomického pohledu spíše do ekonomiky domácí a to hlavně z důvodu, že je spojen s rodinnými rozpočty, a proto je také spojen se soukromým sektorem. Do klasifikačního schématu sportu, které je znázorněno v příloze (viz Příloha A), můžeme zařadit celý subsystém diváků a sázkařů, jelikož některé státy mají ze sportovního sázení značný přísun finančních prostředků (Novotný, 2000). Jak Peková (2008), tak i Novotný (2000) uvádějí ve svých publikacích tři základní institucionální rámce sportu:

- sport zajišťovaný veřejnými institucemi,
- sport organizovaný v rámci sportovních federací,
- sport organizovaný v rámci olympijského hnutí.

V příloze (viz Příloha B) je uvedeno schéma institucionálního rámce sportu v České republice podle Novotného (2000). Z tohoto schématu můžeme vidět, že o občana a jeho sportovní rozvoj by se měla starat vláda, za pomoci okresních a obecních úřadů. Organizovaný sport se nachází především ve sportovních oddílech nebo mezinárodních sportovních federacích. Specifický subsystém je Olympijské hnutí, které pravidelně pořádá olympijské hry (Novotný, 2000).

1.5 Sport jako externalita

Stiglitz (1997) definuje externality jako libovolnou činnost podniku nebo jednotlivce, která má vliv na jiný podnik nebo na jiného jednotlivce, kteří zároveň za činnost neplatí nebo za ní nejsou odškodněni. Můžeme tedy hovořit o dvou kategoriích externalit. První kategorii tvoří pozitivní externality, které mají pro ostatní účastníky prospěšný efekt, a druhá kategorie patří externalitám negativním, které se vyznačují škodlivými účinky pro ostatní účastníky. Abychom tyto dva pojmy správně pochopili v souvislosti se sportem jako externalitou, uvedeme si příklady, které ve své publikaci uvádí Novotný (2000). O negativní externalitu se jedná v souvislosti se znečištěním ovzduší. V takové oblasti jsou zájemci o sportovní činnost nuceni vyhledávat sportovní zařízení, protože špatné ovzduší potlačuje veškeré venkovní sporty. Tato varianta je samozřejmě investičně i provozně náročnější, ale ne pro podnik, který znečištění způsobuje.

Důsledkem bývají vyšší výdaje veřejných rozpočtů na výstavbu krytých sportovišť. Jako pozitivní externalitu Novotný (2000) uvádí význam sportu pro hospodářský rozvoj regionu. Ve vysokohorských oblastech Rakouska vedlo využití sportu k hospodářské prosperitě, ale lze zde najít i negativní externalitu v podobě působení na životní prostředí, kdy stát musí vypomáhat, aby byla zajištěna stabilita přírodního prostředí.

1.6 Členění statků

Základní rozdělení statků je dle Samuelsona (2008) na statky volné a ekonomické. Hlavní rozdíl mezi nimi je v tom, v jaké míře se vyskytují. Volné statky se vyskytují v míře, která mnohonásobně převyšuje potřeby lidí, naopak ekonomické statky se nacházejí pod touto mírou. Pro naše potřeby se zaměříme na statky ekonomické, jelikož jak už naznačuje sama kapitola, sport řadíme právě mezi ekonomické statky. Ekonomické statky se dále třídí podle nejrůznějších hledisek. Nám postačí členění podle způsobu rozhodování o statcích a jejich financování na statky soukromé a veřejné. Pro přehlednost je v tabulce č. 1 uvedeno zmíněné členění statků.

Tabulka č. 1: Členění statků na čisté soukromé, čisté veřejné a smíšené.

Dělitelnost spotřeby	Vylučitelnost ze spotřeby	Nevylučitelnost ze spotřeby
	<i>Čisté soukromé statky</i>	<i>Smíšené statky</i>
	Nízké náklady na vyloučení	Spotřebovávány kolektivně, může ovšem dojít k přetížení kapacity
	Produkce prostřednictvím soukromých firem	Mohou být produkovány jak státem, tak soukromou firmou
	Jejich produkce je financována z jejich prodeje	Jsou financovány buď z prodeje (poplatky) nebo prostřednictvím daní
	Poskytování prostřednictvím trhu	Poskytovány veřejně, ale i tržně
	Příklady: vitamínové nápoje, sportovní oděv, fitness, aerobic, lyžování, atd.	Příklad: veřejná plovárna, veřejné kluziště, atd.
Nedělitelnost spotřeby	Vylučitelnost ze spotřeby	Nevylučitelnost ze spotřeby
	<i>Smíšené statky</i>	<i>Čisté veřejné statky</i>
	Soukromé statky spojené s externalitami Jsou produkovány soukromými subjekty	Vysoké náklady na vyloučení Produkovány státem, popř. soukromou firmou na základě smlouvy se státem

Nedělitelnost spotřeby	Vylučitelnost ze spotřeby	Nevylučitelnost ze spotřeby
	<i>Smíšené statky</i>	<i>Čisté veřejné statky</i>
	Poskytovány pomocí trhu, cena je „deformována“ dotací, popř. kolektivním zdaněním	Poskytovány z veřejných rozpočtů
	Financování z příjmů z prodeje	Financovány z daňových příjmů
	Příklady: diváctví, sportovní služby nabízené občanskými sdruženími, tenis, volejbal, atd.	Příklady: veřejná hřiště, běh na lyžích, hry v přírodě, turistika, atd.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle Jackson a kol. (2003) a Hobza a kol. (2006)

Jak je z tabulky č. 1 patrné, na členění statků mají vliv zejména dva pojmy, a sice vylučitelnost a dělitelnost. Pro veřejné statky je typická nevylučitelnost a nedělitelnost spotřeby. Z využívání veřejného statku není možné žádného občana vyloučit a zároveň nelze veřejné statky dělit, protože když spotřebují subjekt z veřejných statků, nesnižují tím nabídku pro ostatní. Opakem jsou statky soukromé, ale existují i statky smíšené, které mají uvedené vlastnosti jen v určité míře (Stiglitz, 1997).

Sport je jako odvětví velmi široký pojem, proto nelze jeho produkty jednoznačně zařadit mezi dvě základní kategorie statků, ale lze zde rozlišit všechny typy statků (Novotný, 2000).

1.6.1 Sport jako čistý veřejný statek

Peková (2008) uvádí, že sport pozitivně ovlivňuje vlastnosti člověka, působí tedy jako pozitivní externalita a stát různými způsoby podporuje sportovní činnost občanů. Sport můžeme zařadit mezi veřejné statky, protože splňuje všechny základní podmínky, což jsou nevylučitelnost ze spotřeby, nedělitelnost spotřeby a nulové mezní náklady na další spotřebu. „Nevylučitelnost je dána volnými podmínkami provozování některých sportů, jako například běh ve volné krajině, pěší turistika nebo cvičení na veřejných prostorech“ (Hobza a kol., 2006, s. 20). Veškeré tyto aktivity nabízejí občanům volný přístup, jsou tedy nedělitelné. Nulové náklady na další spotřebu můžeme zaznamenat tam, kde náklady sportovních zařízení jsou stejné pro rozdílný počet spotřebitelů, i kdybychom zvýšili počet spotřebitelů, náklady by zůstali pořád stejné (Hobza a kol., 2006).

1.6.2 Sport jako čistý soukromý statek

Sport jako soukromý statek se projevuje v případě, že se spotřebitel nechce podřídit omezením, například časovým podmínkám ve spotřebě, je o daný sport příliš vysoký zájem a veřejný rozpočet nedokáže zajistit produkci daného sportu v takovém rozsahu nebo jde o takový druh sportu, kdy je náročné finanční provozování a výdaje neodpovídají celospolečenskému užítku (Peková a kol, 2008).

1.6.3 Sport jako smíšený veřejný statek

U smíšených statků se prolínají předchozí základní podmínky. Existují smíšené statky nedělitelné a zároveň vylučitelné, ale i smíšené statky dělitelné a zároveň nevylučitelné. Pro první zmíněné platí, že jsou poskytovány soukromými subjekty a je tedy možné ze spotřeby těchto statků kohokoli vyloučit. Druhá varianta smíšených statků patří do kategorie nevylučitelnosti, avšak může docházet k efektu přetížení. Jelikož při zvyšujícím se počtu zájemců klesá kvalita poskytování statku, je zde jasně viditelná dělitelnost spotřeby (Hobza a kol., 2006). Peková (2008) uvádí, že kdybychom chtěli kvalitu poskytovaných statků zachovat, bylo by nutné rozšiřovat nabídku, například výstavbou nových sportovních areálů. Stát je zde omezen ekonomickými možnostmi, a proto můžeme situaci zlepšovat zejména dobrým časovým programem zmíněných sportovních areálů.

1.6.4 Ekonomické zhodnocení

Z předchozích rozdělení sportu na jednotlivé druhy statků vyplývá, že provozování sportu ve zmíněných formách statků má výhody a nevýhody jak pro spotřebitele, tak pro poskytovatele statků. „Pokud stát či obec a jimi financované organizace zajišťují provozování určitých druhů sportu bezplatně, tedy jako čistý veřejný statek, nebo za snížených nákladů, jako smíšený veřejný statek, mají možnost rozhodovat o tom, který druh sportu, v kterém místě a za jakých dalších podmínek se bude provozovat“ (Peková, 2008, s. 370). Provozování jednotlivých druhů sportu významně ovlivňuje odvětví národního hospodářství, protože vytváří mnoho pracovních příležitostí. Jedná se zejména o výrobce sportovního vybavení, sportovních zařízení, dále prodejce a distributory sportovního vybavení, provozovatele sportovních zařízení, pořadatele

a organizátory sportovních akcí, práce sportovních komentátorů a ostatní doplňkové činnosti, jako například prodej suvenýrů a podobně (Peková, 2008).

Výše zmíněný vliv na národní hospodářství je popsán i v Bílé knize o sportu (2007), kde se uvádí, že sport nejen že vytváří pracovní místa, ale může sloužit i jako nástroj na místní a regionální rozvoj, obnovu měst a rozvoj vesnic. „Sport je katalyzátorem rozvoje cestovního ruchu a může být impulzem k modernizaci infrastruktury a vzniku nových partnerství na financování sportovních a rekreačních zařízení“ (Bílá kniha o sportu, 2007, s. 10).

2.1 Legislativně právní rámec sportu

V koncepci státní podpory sportu v České republice pro rok 2011 je uveden legislativně právní rámec sportu, ve kterém se pojednává o stávajících právních předpisech upravujících sport v České republice. Zmíněné právní předpisy vycházejí z usnesení vlády na podporu sportu a zdravého životního stylu z let 1999, 2000 a 2003. „Tato usnesení ukládají povinnosti krajům a obcím vyčleňovat prostředky na podporu sportu. Základním právním předpisem je zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů. Kromě předpisů upravujících otázky sportu, sportovišť a zdravotních podmínek se dotýkají oblasti sportu i další zákony z různých oblastí, např. předpisy na úseku finanční správy, správního práva a předpisy upravující vznik jednotlivých organizovaných skupin sportovců. Kromě toho do oblasti sportu zasahují i zákony upravující náhradu škody na zdraví či na věcech vzniklé v souvislosti s provozováním sportu, ochranu osobnosti sportovců, zákonné licence upravující vysílání sportovních přenosů apod. Na právní rámec sportu v ČR mají vliv i předpisy EU. Ty mají závazný nebo doporučující charakter. Doporučení zdůrazňují podporu sportu, jeho veřejnou prospěšnost, ochranu zdraví občanů a pobízejí členské státy EU ke konkrétním akcím na podporu sportu. Většina předpisů a doporučení EU není v ČR aktivně využívána a aplikována“ (MŠMT, 2011a, s. 6).

2.2 Organizace sportu v České republice

Sport je v České republice organizován na základě činností jednotlivých sportovních zařízení. V první řadě se jedná o státní zařízení, dále soukromé zařízení a v neposlední řadě i sportovní kluby (Peková, 2008). Mezi státní zařízení patří zejména Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy¹, které podporuje sport hlavně v rámci výchovné a vzdělávací činnosti základních a středních škol a částečně i na vysokých školách. V České republice existují sportovní střediska, která se snaží zejména o spolupráci se základními školami, kdy propagují rozšíření počtu hodin tělesné

¹ Dále jen MŠMT.

výchovy, dále existují sportovní centra mládeže, jako navazující stupeň na sportovní střediska, která se snaží dále rozvíjet talentovanou mládež. Jediným negativem je, že takto zavedená organizační struktura neřeší specifickou věkovou kategorii 19 – 23 let, kdy většina nadějných a talentovaných sportovců ukončí svou kariéru, proto v současnosti vznikla vrcholová sportovní centra mládeže, která se zaměřují právě na zmíněnou věkovou kategorii (MŠMT, 2011a).

Sportovní organizace v České republice můžeme dle Pekové (2008) rozdělit na občanská sdružení, samostatné podnikatele, obchodní společnosti a další typy spolupráce se sportovními subjekty.

Pro úplnost této kapitoly je nutné uvést i spolupráci s Evropskou unií², a základní evropské instituce. „Evropské instituce uznávají specifickou roli, kterou ve společnosti hraje sport založený na strukturách řízených dobrovolníky, a to vzhledem k prokázanému přínosu v mnoha oblastech. Cílem aktivit Evropské komise v oblasti sportu, včetně Bílé knihy o sportu a jejího akčního plánu, je poskytnout strategickou orientaci v souvislosti se současnou významnou rolí sportu v Evropě. Ministři sportu a jednotlivé předsednické státy EU se od roku 2008 pravidelně zabývají plněním cílů daných Bílou knihou. Bílá kniha umožnila zakotvit sport do evropské politiky“ (MŠMT, 2011a). Všechny členské státy Evropské unie by měly ctít Evropskou chartu sportu, ve které je řečeno, k čemu jsou členské země zavázány (Novotný, 2000). Evropská charta sportu je uvedena v příloze C bakalářské práce.

Sportovní odvětví v EU zatím nemá svou vlastní rozpočtovou kapitolu, ani stálé přímé dotační programy, ale využívá dotace z jiných fondů, například z fondu pro cestovní ruch, rozvoj infrastruktury nebo z fondu vzdělávání. Koncepce státní podpory sportu v České republice (2011) uvádí, že vlastní prostředky z fondu Evropské unie na podporu sportu tedy v současné době neexistují a dají se předpokládat až na období 2013 až 2020. V současnosti probíhají přípravné akce, pomocí nichž se má zjistit nejvhodnější oblast pro využití zmíněných budoucích finančních zdrojů na podporu sportu. Jak vysoká bude v budoucnu podpora sportu z fondů EU, bude také záviset na nastavení jednotlivých priorit v rámci Evropské komise.

² Dále jen EU.

2.3 Financování sportu v České republice

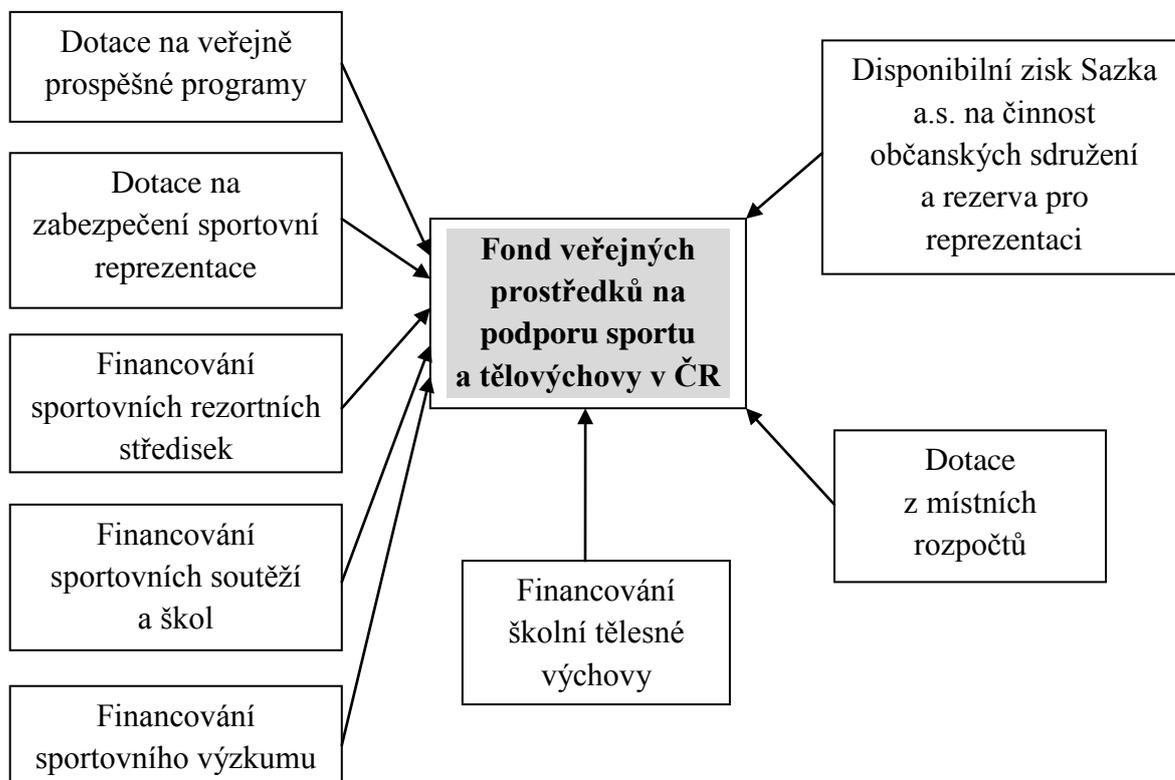
Jakým způsobem je financován sport v České republice? Je zajištěna dostatečná podpora státu při financování sportu? Jaké jsou výdaje státu na sport v posledních letech? A naopak jaký příjem přináší sport do veřejného rozpočtu? Na tyto otázky se pokusíme odpovědět v této podkapitole, věnované analýze financování sportu v České republice. V Koncepci státní podpory sportu (2011) se uvádí, že současná situace v oblasti financí sportu je nejhorší za posledních dvacet let, protože klesla na historické minimum. Dále je zmíněno, že se předpokládá výrazný nárůst sportující mládeže, a to o 28 % do roku 2014. Vzhledem ke stavu veřejných financí je tedy zcela zřejmé, že je třeba zajistit financování sportu i z jiných zdrojů.

Financování sportu je zajištěno ze dvou základních zdrojů, a to z veřejných a soukromých. V mnoha případech dochází k prolínání těchto dvou oblastí, proto v tomto případě hovoříme o vícezdrojovém financování sportu. Do financování sportu z veřejných zdrojů řadíme finance plynoucí ze státního rozpočtu a z rozpočtu municipalit. Mezi soukromé zdroje patří dle Hobzy a kol. (2006) finance domácností a firem.

Finanční prostředky na sport můžeme dle výše uvedeného rozdělit podle charakteru na finanční prostředky ze státního rozpočtu, které jsou poskytovány buď prostřednictvím MŠMT, nebo prostřednictvím rozpočtů krajů a obcí. Dále jsou to finanční prostředky ze zisku sázkových a loterijních společností a také vlastní finanční prostředky občanských sdružení nebo finanční prostředky získané na základě smluvních vztahů například od sponzorů (MŠMT, 2011a).

Novotný (2000) za hlavní zdroje finančních prostředků považuje: „dotace ze státního rozpočtu sledované v kapitole MŠMT, prostředky z disponibilního zisku loterijních společností, dotace občanským sdružením z rozpočtů obcí a okresních úřadů a financování školní tělesné výchovy“. Finanční podpora sportu z veřejných prostředků je uvedena na obrázku č. 1.

Obrázek č. 1: Finanční podpora sportu z veřejných prostředků v ČR

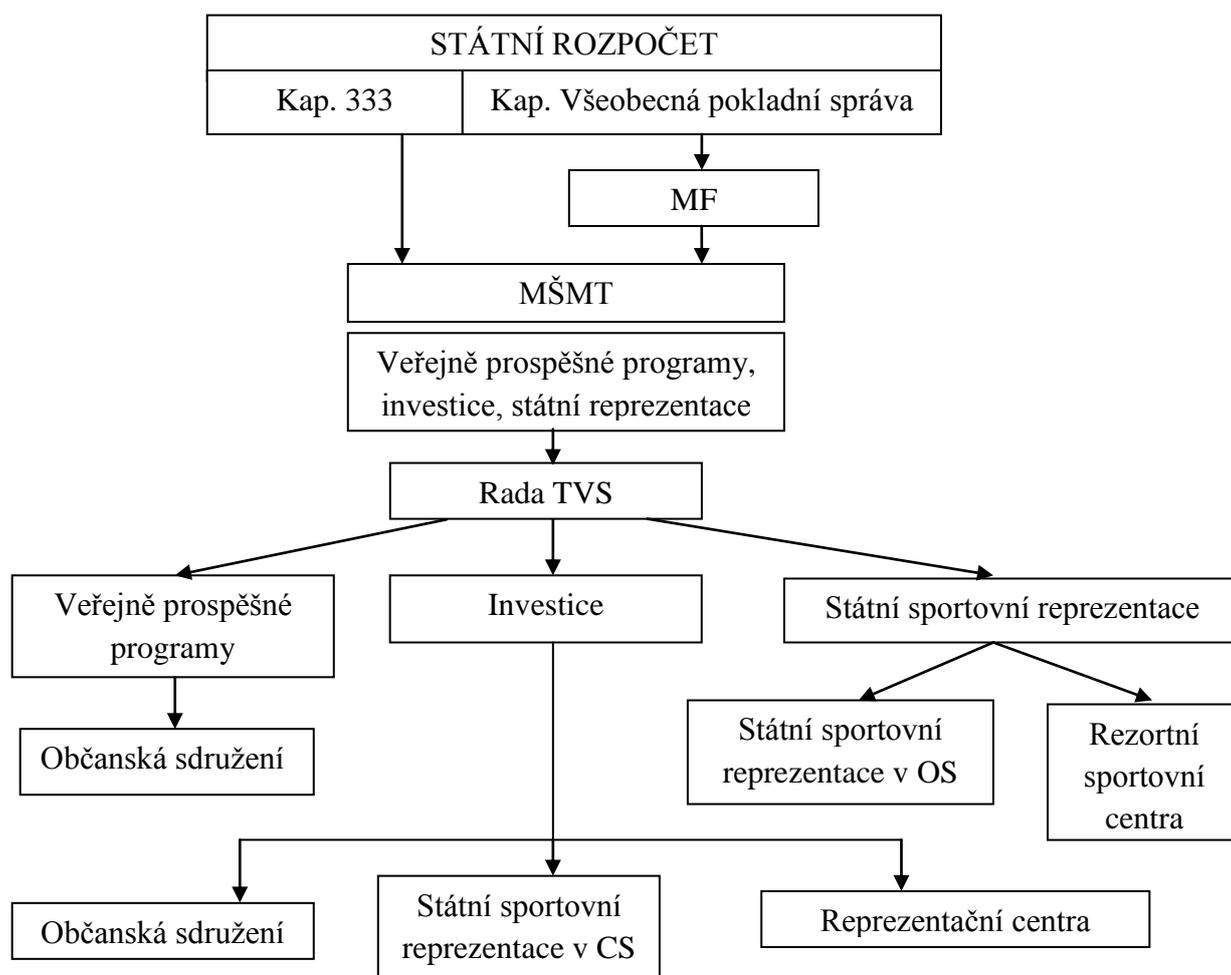
Zdroj: Novotný, 2000, s. 68

2.3.1 Financování sportu ze státního rozpočtu

Zřejmě nejvýznamnější složkou financování sportu je financování sportu ze státního rozpočtu. Státní rozpočet je samozřejmě hodně omezen svými zdroji, proto i schválený finanční objem pro oblast sportu je značně omezen. „Cílem nové legislativy v oblasti sportu je zajistit finanční objem ze státního rozpočtu v takové míře, aby pokryl cíle a podpory sportu a kompenzovat ji ve větším rozsahu daňovými úlevami. Ve větší míře přihlížet k potřebám sportovního prostředí při zpracování návrhů ekonomických a daňových zákonů, zajistit povinnost revitalizace a rekonstrukce zastaralých sportovních zařízení v majetku státu, krajů a obcí, umožnit jejich širší využití zejména pak školních zařízení a poskytnout daňové úlevy sponzorům, kteří se podílejí na vícezdrojovém financování sportovního prostředí. Součástí financování ze státního rozpočtu bude i zabezpečení nové organizační struktury sportovní reprezentace“ (MŠMT, 2011a, s. 17).

Rozdělování zdrojů na podporu sportu ze státního rozpočtu je uvedeno na obrázku č. 2. Ze schématu je vidět, že rozdělování těchto státních příspěvků posuzuje Rada pro tělovýchovu a sport, a ta dále svá rozhodnutí předkládá ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy (Hobza a kol., 2006).

Obrázek č. 2: Schéma rozdělování státních zdrojů na podporu sportu

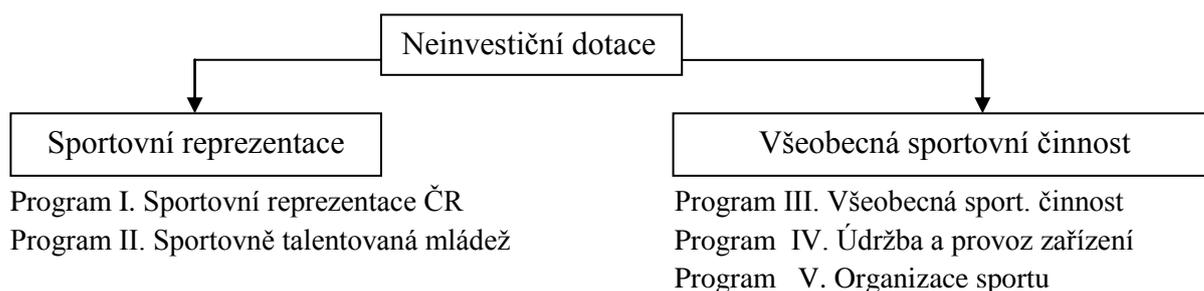
Zdroj: Novotný, 2000

2.3.1.1 Neinvestiční dotace

Ekonomická podpora sportu ze státního rozpočtu se dělí na investiční a neinvestiční dotace. Nejprve rozebereme neinvestiční dotace, které členíme na dva hlavní výdajové okruhy, a to na Sportovní reprezentaci a Všeobecnou sportovní činnost. Jednotlivé výdajové okruhy se oproti předcházejícím rokům skládají z pěti programů, které byly zavedeny v roce 2011. Dříve bylo vyhlášováno devět programů, které se právě v roce

2011 zredukovaly na nižší počet, ale rozsahem se původní programy zachovaly. Do prvního výdajového okruhu Sportovní reprezentace patří program I. Sportovní reprezentace České republiky a program II. Sportovně talentovaná mládež. Druhý výdajový okruh Všeobecná sportovní činnost zahrnuje program III. Všeobecná sportovní činnost, program IV. Údržba a provoz sportovních zařízení a program V. Organizace sportu (MŠMT, 2011b). Rozdělení programů je uvedeno na obrázku č. 3.

Obrázek č. 3: Schéma neinvestičních dotací od roku 2011

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle MŠMT (2012)

Ze státního rozpočtu je pro rok 2012 celková podpora sportu ve výši 2 982 784 tis. Kč. Do zmíněné částky jsou započítány jak neinvestiční dotace (program I. – V.), tak i investiční program Podpora materiálně technické základny sportu (MŠMT, 2012a).

5.3.1.1.1 Výdajový okruh sportovní reprezentace

Ve výše zmíněném výdajovém okruhu došlo v roce 2011 k obsahové změně. „U oblasti talentované mládeže došlo ke sjednocení péče o sportovně talentovanou mládež u věkové kategorie od 6 do 15 let a věkové kategorie 15 až 23 let. Tím došlo ke sloučení veřejně vyhlášených programů“ (MŠMT, 2012a, s. 3). V současné době existují dva vyhlášené programy se státní podporou sportovní činnosti:

- sportovní reprezentace,
- sportovně talentovaná mládež.

Z celkové částky vyčleněné na podporu sportu pro rok 2012 je výdajovému okruhu Sportovní reprezentace přiděleno 1 065 160 tis. Kč. Kromě programů, které jsou součástí tohoto výdajového okruhu, jsou z tohoto bloku navíc financovány i resortní sportovní centra, kam se řadí Vysokoškolské sportovní centrum, resortní sportovní

centra Ministerstva obrany a Ministerstva Vnitra, a také Antidopingový výbor. Na podporu zabezpečení činnosti resortních center je vyčleněno 363 768 tis. Kč. Zbýlých 701 392 tis. Kč je rozděleno mezi dva definované programy. Program I. je podporován částkou 369 392 tis. Kč a program II. částkou 332 000 tis. Kč (MŠMT, 2012a).

Tyto finanční prostředky budou využity na podporu občanských sdružení na základě vyhlášených projektů a programů na rok 2012, zejména pak na Letní olympijské hry v Londýně. Dále na podporu sportovní přípravy reprezentace jak seniorské, tak i juniorské a na jejich účast na mezinárodních soutěžích prostřednictvím sportovních svazů. Dalším bodem je podpora přípravy talentované mládeže včetně podpory při pořádání celostátního finále Olympiády dětí a mládeže. Poslední bod využití finančních prostředků je na podporu mezinárodních sportovních akcí pořádaných v České republice, kam se řadí i mimořádné sportovní akce, ale pouze podle možností schváleného rozpočtu (MŠMT, 2012a).

5.3.1.1.2 Výdajový okruh všeobecná sportovní činnost

Hlavním cílem tohoto systému je podpora pravidelné sportovní činnosti ve všech věkových kategoriích, jednorázových sportovních akcí, sportovní činnosti na školách a podpora sportu handicapovaných. Údržba a provoz sportovních zařízení (program V.) je uskutečňován pouze podle možností státního rozpočtu, ale dochází zde k situaci, kdy požadavky občanských sdružení převyšují možnosti financování přibližně v poměru 60:40 % (MŠMT, 2012b).

Pro oblast Všeobecné sportovní činnosti je pro rok 2012 objem finančních prostředků ve výši 1 917 624 tis. Kč, z toho je na program III. přiděleno 63 524 tis. Kč, na program IV. 154 000 tis. Kč a na program V. 1 080 000 tis. Kč (MŠMT, 2012b).

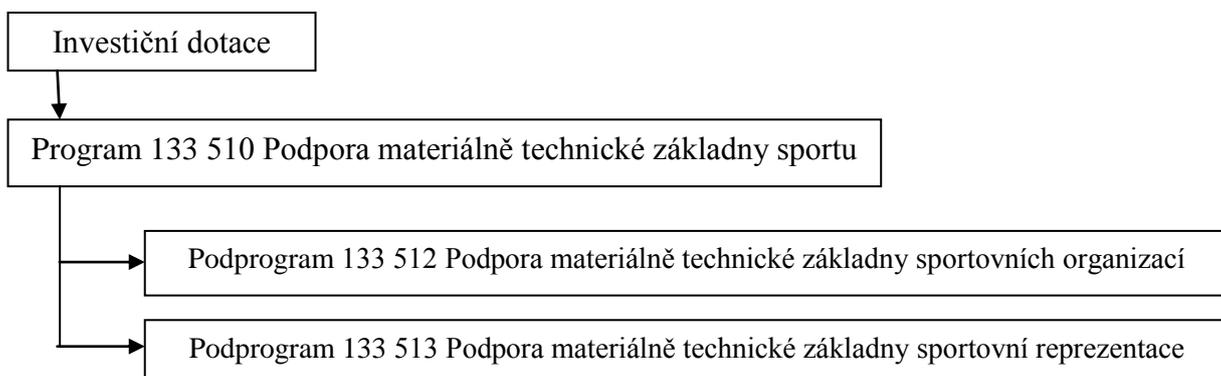
Uvedené finanční prostředky výdajového okruhu Všeobecná sportovní činnost se budou v roce 2012 podle vydaného dokumentu rozdělení dotací Ministerstvem mládeže, dětí a tělovýchovy (2012) využívat na podporu speciálních projektů pohybových aktivit zaměřených na širokou veřejnost, zejména mládež, rodinu a seniory. Na podporu tělovýchovné reprezentace v oblasti sportu pro všechny, podporu vzdělávacích programů pro dobrovolné pracovníky, na podporu udržování a provozování sportovních zařízení, které má minimálně po dobu 10 let ve vlastnictví občanské sdružení. Dalším

využitím je podpora školních, studentských a univerzitních klubů a zapojení zdravotně postižených do pravidelných sportovních aktivit. Posledním bodem je podpora sportovní přípravy žáků sportovních tříd ze základních škol.

2.3.1.2 Investiční dotace

Druhá část financování sportu ze státního rozpočtu jsou investiční dotace, jejichž schéma je uvedeno na obrázku č. 4. Mezi tento typ dotací se řadí program Podpora materiálně technické základny sportu, který se dále dělí na dva podprogramy. Podprogram Podpora materiálně technické základny sportovních organizací a Podprogram Podpora materiálně technické základny sportovní reprezentace (MŠMT, 2012b).

Obrázek č. 4: Schéma investičních dotací od roku 2011

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle MŠMT (2012)

Plánovaný rozpočet programu Podpora materiálně technické základny sportu je 620 100 tis. Kč, z toho na Podporu materiálně technické základny sportovních organizací je naplánovaný objem finančních prostředků ve výši 460 000 tis. Kč a na Podporu materiálně technické základny sportovní reprezentace ve výši 160 100 tis. Kč. Pro investiční programy se ve vyhlášeném rozpočtu MŠMT záměrně uvádí pouze plánované dotace, a to z toho důvodu, že v průběhu roku dochází ke změnám, a to v oblasti změnového řízení, změn objemů, ale může docházet i ke zrušení investiční akce (MŠMT, 2012b).

Shrnutí plánovaného rozpočtu finančních prostředků do oblasti sportu je pro přehlednost uvedeno v tabulce č. 2. Jsou zde údaje na rok 2012 pro oba typy dotací.

Z údajů je patrné, že neinvestiční dotace několikanásobně převyšují dotace investiční. Výdajový okruh Všeobecná sportovní činnost zahrnuje největší objem finančních prostředků, z nichž největší část plyne na podporu programu V.

Tabulka č. 2: Rozdělení dotací ze státního rozpočtu pro rok 2012

DOTACE PRO ROK 2012 CELKEM 2 982 784 tis. Kč			
NEINVESTIČNÍ 2 362 684 tis. Kč		INVESTIČNÍ 620 100 tis. Kč	
Sportovní reprezentace 1 065 160 tis. Kč	Všeobecná sportovní činnost 1 297 524 tis. Kč	Program 133510 620 100 tis. Kč	
Program I. 369 392 tis. Kč	Program III. 63 524 tis. Kč	Podprogram 133512	460 000 tis. Kč
Program II. 332 000 tis. Kč	Program IV. 154 000 tis. Kč	Podprogram 133513	160 100 tis. Kč
Podpora resortních center 363 768 tis. Kč	Program V. 1 080 000 tis. Kč		

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

2.3.1.3 Srovnání vývoje dotací v letech 1995 – 2010

Pro srovnávání dotací v jednotlivých letech v práci vycházíme ze skutečných údajů, zveřejněných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v závěrečných účtech pro jednotlivé roky. Srovnání skutečných výdajů je možné pouze do roku 2010, protože závěrečný účet za rok 2011 ještě není zveřejněn. Z tohoto důvodu jsou pro rok 2011 a 2012 použity plánované výdaje. V Tabulce č. 3 je uvedena konkrétní výše investičních a neinvestičních dotací od roku 1995 do roku 2012.

Tabulka č. 3: Investiční a neinvestiční dotace v letech 1995 – 2012 v tis. Kč

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Neinvestiční	956 636	1 003 086	874 203	752 884	901 469	1 005 067
Investiční	310 325	258 241	216 380	150 765	178 451	292 525
Celkem	1 266 961	1 261 327	1 090 583	903 649	1 079 920	1 297 592

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Neinvestiční	1 101 828	1 086 808	1 134 126	1 209 113	1 312 690	1 575 157
Investiční	768 294	991 401	440 941	479 728	710 334	603 695
Celkem	1 870 122	2 078 209	1 575 067	1 688 841	2 023 024	2 178 852

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Neinvestiční	1 555 759	1 437 654	1 429 390	1 279 346	1 400 421	2 362 684
Investiční	1 491 158	1 208 064	738 735	612 915	620 100	620 100
Celkem	3 046 917	2 645 718	2 168 125	1 892 261	2 020 521	2 982 784

Zdroj: Vlastní zpravování, 2012 dle MŠMT (2012)

Z údajů uvedených v tabulce č. 3 je zřetelně vidět, že výdaje ze státního rozpočtu na sport měly od roku 1995 klesající charakter. V Analýze financování sportu v České republice z roku 2009 je uvedeno, že před rokem 1990 byl sport velmi preferovaným odvětvím, ale po roce 1989 došlo k prudkému poklesu finančních zdrojů, které směřovaly do oblasti sportu. Tento klesající trend si výdaje na podporu sportu udržely až do roku 1995, který zde máme uveden a dále pokračoval až do roku 1998, kde dosáhl svého minima. Analýza dále uvádí, že v porovnání s rokem 1989 tvořilo minimum méně než polovinu procentuálních výdajů oproti roku 1989. Od roku 1999 je z tabulky patrný pozitivní nárůst výdajů státního rozpočtu na sport. Vrcholem tohoto období se stal rok 2001 – 2002, kdy dotace dosahovaly nejvyšších čísel. Rok 2002 byl ale rokem zlomovým, protože v tomto roce začala výstavba nové multifunkční arény v Praze, v té době ještě pod názvem Sazka Arena. Její financování nebylo podpořeno státními výdaji, proto na přímé dotace ze státního rozpočtu v letech 2002 až 2004 výstavba žádný vliv neměla. Měla ale obrovský vliv na loterijní společnost Sazka a.s., proto budeme výdaje na výstavbu arény zohledňovat v kapitole 2.3.3 financování z příjmu loterijních a sázkových společností. I přesto ale v letech 2002 až 2004 došlo k malému poklesu státních výdajů na sport. Od roku 2002 můžeme u státních výdajů sledovat mírně rostoucí charakter, ale vše je pouze kompenzací za to, že loterijní společnost Sazka a.s. nemá žádné příjmy z víceúčelové haly, a tak stále omezovala dotace na sportovní odvětví. Proto pokud spojíme financování ze státního rozpočtu a financování ze sázkových a loterijních společností, dostaneme se k poklesu výdajů na sport, který má stále dlouhotrvající charakter. Další událost, která významně ovlivnila finanční situaci ve sportu, bylo konání Mistrovství světa běžeckého lyžování v Liberci v roce 2009. Ze státního rozpočtu byla na podporu této světové události vyčleněna částka 1,5 miliardy korun. Po ukončení mistrovství světa zůstaly po organizačním výboru dluhy ve výši 108 milionů korun. Vláda nejprve chtěla splatit část dluhů sama, konkrétně se jednalo o 50 milionů korun, ale nakonec bylo rozhodnuto, že se stát na splacení dluhu podílet nebude, protože státní rozpočet nemá možnost vyčlenit další peníze na splacení dluhů.

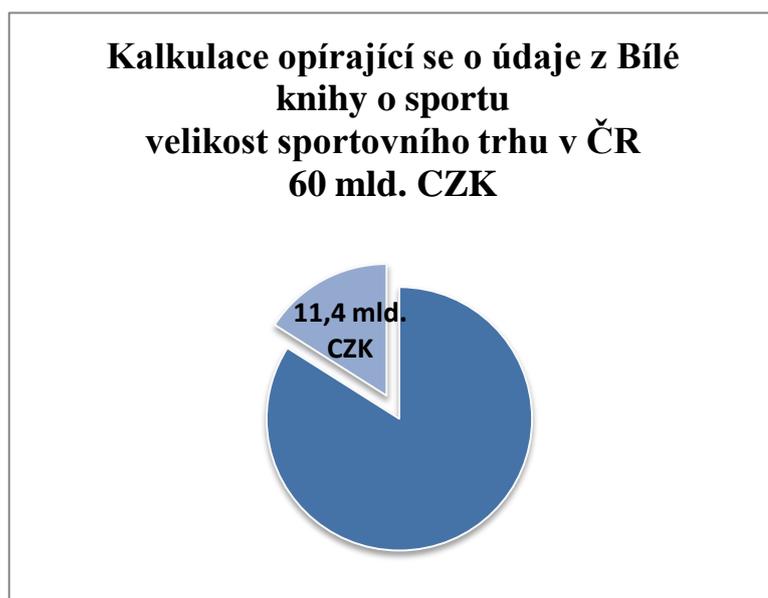
Jedinou možností věřitelů je vymáhat dlužnou částku prostřednictvím soudu (Kopecký, 2011).

2.3.1.3 Přínos sportovního prostředí pro státní rozpočet

Údaje o přínosu sportovního prostředí pro státní rozpočet a další odborné studie jsou zveřejněny pouze do roku 2008. V tomto roce byla vydána francouzská studie o struktuře financování sportu. Jak je uvedeno v Analýze financování sportu v České republice (2009) i Evropská komise si uvědomuje, že pro analýzu a hodnocení ekonomické funkce sportu chybí jednotná a objektivní data. Dle Analýzy financování sportu v České republice (2009) byl sport na základě Lisabonské smlouvy zařazen do priorit Evropské unie, tím pádem je nutností sledování objektivních dat. Proto Evropská komise připravuje jednotnou metodiku statistického sledování a sběr potřebných dat by se měl promítnout v údajích EUROSTAT již od roku 2012. Problémem ovšem zůstává, že do té doby nelze kvalitnější vstupy pro srovnávací analýzy ve sportu zajistit.

Podle zmíněné francouzské studie je přínos sportu pro stát na úrovni 11,9 %. Celkový přínos sportovního prostředí pro státní rozpočet je znázorněn na obrázku č. 5, který vychází z údajů Bílé knihy o sportu (2008) a na obrázku č. 6, který je naopak založen na údajích z Francouzské studie.

Obrázek č. 5: Příjem ze sportovního trhu do státního rozpočtu (2008) podle Bílé knihy o sportu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle MŠMT (2009)

Obrázek č. 6: Příjem ze sportovního trhu do státního rozpočtu (2008) podle studie francouzského předsednictví

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle MŠMT (2009)

Francouzská studie vychází z průměrných údajů ze 13 zemí Evropské unie a dále z předpokladu, že velikost sportovního trhu v České republice je 46,3 mld. Kč. Další studie, která se zabývala efektem sportu pro státní rozpočet, je Bílá kniha o sportu, která velikost sportovního trhu v ČR stanovila ve výši 60 mld. Kč. Z těchto dvou studií můžeme konstatovat, že pokud se budeme pohybovat v intervalu 46 až 60 mld. Kč, budou příjmy do státního rozpočtu z oblasti sportu spadat do intervalu 8,8 až 11,4 mld. Kč. Tyto údaje jsou platné pro rok 2008, kdy právě v tomto roce byly výdaje ze státního rozpočtu na sport na úrovni 7,7 mld. Kč. Pro rok 2008 byl sport čistým plátcem do státního rozpočtu (MŠMT, 2009).

2.3.2 Financování z rozpočtů krajů, měst a obcí

Zákon č. 115/2001 Sb. ukládá krajům, městům a obcím péči o rozvoj sportu na jejich území, v rámci jejich rozpočtů. Ale zákon už neuvádí, jak by měla být činnost prováděna a celkově není nijak definována. Jednotlivé kraje, města a obce by měly preferovat určitý druh sportu nad ostatními, což je vybíráno na základě návaznosti na přírodní podmínky, infrastrukturu a historii daného sportu v jednotlivých oblastech. V Koncepci státní podpory sportu (2011) je dále uvedeno, že „kraje, města a obce jsou

zároveň zodpovědné za financování sportovních zařízení a jejich činnost v oblasti sportu pro všechny a tuto zodpovědnost je potřeba jasně definovat“ (MŠMT, 2011, s. 17).

Tyto dvě podkapitoly se věnovaly obecně financování sportu z veřejných zdrojů a jejich základnímu fungování a základním podmínkám, dále se budeme věnovat financování sportu ze soukromých zdrojů.

2.3.3 Financování z příjmu loterijních a sázkových společností

Koncepce státní podpory sportu (2011) uvádí, že „v současné době je tato oblast upravena pro provozovatele loterií a jiných podobných her zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejícími vyhláškami Ministerstva financí a zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů“ (MŠMT, 2011, s. 17). Systém funguje tak, že provozovatelé loterijních a sázkových společností musí povinně odvádět část svého disponibilního zisku na sportovní účely. Mnoho z těchto uvedených společností využívá sport k sázení na sportovní výsledky a využívají práva sportovců, za které nemusí nic hradit. Tato problematika je poměrně zásadní a podle MŠMT (2011) se jí zabývalo švédské předsednictví EU, které si její prostudování a zpracování vytklo jako jednu ze svých priorit. Pokud by totiž došlo ke zpoplatnění osobnostních práv sportovců, získaly by se významné částky, které se mohou formou odvodů využít zpět na podporu sportu. Cílem pro budoucí vývoj je nastavit taková pravidla, aby loterijní a sázkové společnosti poskytovaly kompenzace za využívání sportovních soutěží, čímž se samozřejmě získají další finanční zdroje, které bude možno efektivně využít.

S účinností od 1. 1. 2012 došlo k novelizaci zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. První z nejpodstatnějších změn se týká rozpočtového určení. Jedná se o to, že odvody z výherních automatů a jiných technických zařízení jdou z 20 % do státního rozpočtu a z 80 % do rozpočtu obcí. Dále odvody z loterií a jiných podobných her plynou ze 70 % do státní pokladny a 30 % připadá obcím. Sazba daně se dělí na sazbu pro poměrnou část dílčího základu a pro pevnou část dílčího základu daně. U poměrné části se jedná o 20 % z částky, o kterou převyšují vsazené částky vyplacené výhry. Druhá část je 55 Kč denně za každý výherní automat. Ze statistik z roku

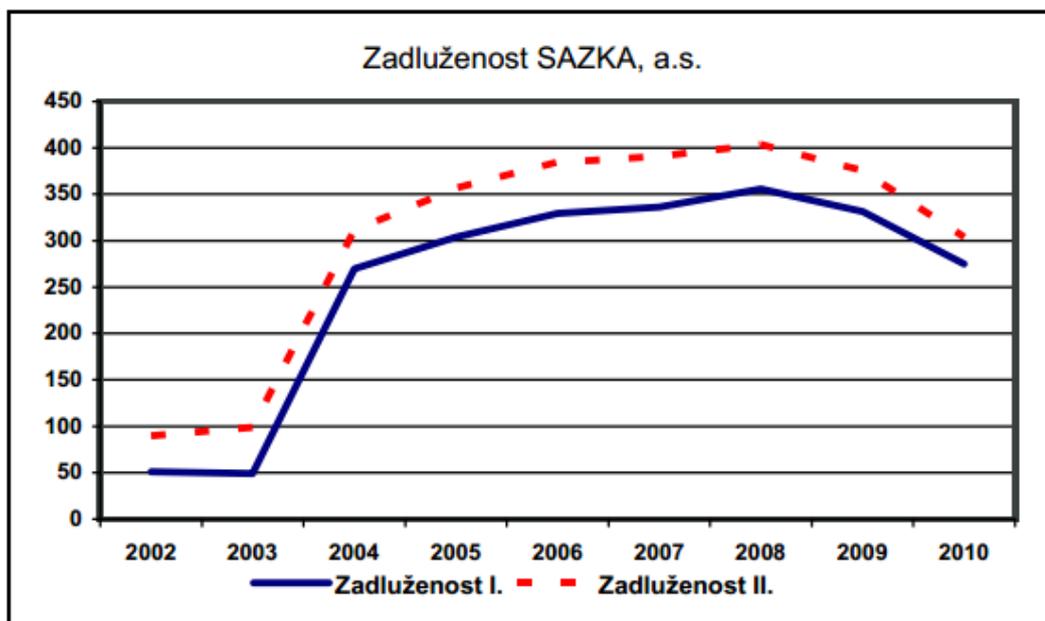
2009 vychází odhad, který zveřejnilo Ministerstvo financí České republiky³, kde se uvádí, že částka, kterou si rozdělí stát a obce, by se měla pro rok 2012 pohybovat mezi sedmi až osmi miliardami korun (MFČR, 2012). Problémem ovšem zůstává, jaká částka bude přidělena jednotlivým resortům, protože tato skutečnost zákonem definovaná není. Příjem státu by měl směřovat hlavně na podporu sportu, kultury a ve prospěch zdravotně postižených. Můžeme říci, že novela zákona odebrala z oblasti sportu část finančních prostředků, která se teď rozděluje mezi státní rozpočet a municipality. Což dopadá na samotné sportovce, protože není jasné, jak velké finanční prostředky od obcí a státu dostanou zpět. Jako řešení je možnost jiného rozdělení finančních výnosů loterijních společností, kdy by výnosy z kurzovních sázek šly přímo na podporu sportu.

Novelizace zákona byla nutná zejména z toho důvodu, že na sport bylo vykazováno stále méně finančních prostředků z loterijních společností, především zásluhou akciové společnosti Sazka. Společnost se v roce 2002 ujala vybudování víceúčelové sportovní arény v Praze, kvůli naplánovanému konání mistrovství světa v hokeji. Celá výstavba O2 Areny stála společnost 7,2 miliardy korun. Finanční dotace od státu nebyla možná, proto celé financování spadlo do rukou právě této loterijní společnosti. Výstavba a financování celého projektu vedlo postupně k obrovskému zadlužení Sazky. Jedním z hlavních důvodů bylo, že vláda znemožnila odpočet DPH z nákladů Sazky, tím pádem přišla společnost o další peníze, s kterými do projektu počítala. Od roku 2003 se vlivem financování projektu O2 Areny stále zvyšoval podíl cizích zdrojů ve společnosti. Tato skutečnost vyplývá z obrázku č. 6.

V roce 2011 Sazka už nebyla schopná vyplácet výhry ve Sportce, měla vysoké úvěry u bank a nebyla schopna vyplácet zákonem dané dotace na podporu sportu. Všechny tyto předpoklady vedly k tomu, že koncem března 2011 byl vyhlášen úpadek společnosti. Sazka byla odkoupena společností PPF a KKCG, které patřily mezi její největší věřitele.

³ Dále jen MFČR.

Obrázek č. 7: Zadluženost SAZKA, a.s. v letech 2002 - 2010

Zadluženost I. – poměr závazků a vlastního kapitálu v bilanci SAZKA, a.s.

Zadluženost II. – poměr závazků vč. podrozvahových a vlastního kapitálu SAZKA, a.s.

Zdroj: ČSTV, 2011

Od 1. 11. 2011 byla tedy Sazka a.s. přejmenována na Sazka sázková kancelář, a.s. a s novými vlastníky (PPF, KKCG) začalo nové období. Od podzimu 2011, kdy byla spuštěna nová reklamní kampaň, zaznamenala sázková kancelář progresivní růst tržeb. Tržby se zvedly prakticky hned poté, co byl oznámen vítěz výběrového řízení na koupi společnosti. V současné době se podíl Sazky na trhu opět velmi upevňuje, na což poukazuje i fakt, že Sazka na konci února 2012 dosahovala 94% podílu na trhu. Podle internetových stránek sázkové kanceláře Sazka (2012) momentálně dosahuje nejvyšších tržeb od počátku roku 2011.

Druhá velmi významná změna, která nastala novelizací zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, s účinností od 1. 1. 2012 se týká ustanovení § 1 ods. 9 zákazu propagace, reklamy a podpory prodeje loterijních nebo jiných podobných her nepovolených nebo neoznámených podle tohoto zákona. Jedná se o to, že loterijní společnost, která nemá sídlo na území České republiky, nesmí být na území České republiky propagována. To je významná změna, která nabyla platnosti 1. 1. 2012.

Přijetí tohoto zákona ale nebylo příliš správným krokem. Problém je, že v rámci Evropské unie je stanoven volný pohyb zboží, služeb a kapitálu, což znamená, že přijetí takového zákona je v rozporu s Evropskou unií a sportovní svazy a kluby zmíněnou novelu odmítají. Studie společnosti Price Waterhouse Coopers (PwC) poukazuje na to, že kdyby došlo k větší liberalizaci sázkového trhu, Česká republika by během pěti let mohla počítat s dalšími příjmy ve výši 126 milionů eur (Česká televize, 2012).

Tento rozpor zákona č. 202/1990 Sb. se zákony Evropské unie přinesl za poslední dva měsíce již několik sporů. Jako příklad je v práci uveden spor společnosti BPA sport marketing a.s. s Asociací profesionálních klubů ledního hokeje⁴. Jelikož loterijní společnosti, které nejsou v České republice registrovány, mají zákaz propagace a reklamy, tak mnohým sportovním klubům vznikl problém s reklamou svých sponzorů, mezi které se často tyto zahraniční loterijní společnosti řadí. Sportovní kluby mají na svých dresech reklamu zahraničních loterijních společností, což je od 1. 1. 2012 zakázané, a proto kluby musí spolupráci s takovými společnostmi ukončit a nahradit je jiným, novým sponzorem. Hokejový klub Plzeň 1929 zmíněné pravidlo porušil a od roku 2012 odehrál 18 zápasů s reklamou na firmu Bet-at-home, která je sponzorem tohoto klubu. Z tohoto důvodu společnost BPA sport marketing udělila APK pokutu 18 milionů korun. APK LH s rozhodnutím nesouhlasí a brání se tím, že hokejový klub Plzeň 1929 smlouvu s firmou Bet-at-home uzavřel ještě před začátkem platnosti novely zákona. Celý spor je momentálně předán právníkům a bude se řešit soudní cestou.

Je tedy zřejmé, že tento zákon vyvolal u sportovců a sportovních klubů, ale i u veřejnosti mnoho nevyjasněných otázek a rozporů. Otázkou ale zůstává, zda bylo správné takovou novelu zákona přijímat.

2.3.4 Financování z vlastních a ostatních zdrojů

Sportovní svazy vystupují ve velkém množství jako občanská sdružení, proto sportovci musejí hradit příspěvky, které odvádí konkrétnímu svazu. Tyto příspěvky v současnosti tvoří největší část zdrojů ve sportu, podle studie francouzského předsednictví je to 50 % příjmů. Je proto nutné, aby byl nastolen lepší způsob, kdy by si sportovní svazy mohly na svou provozní činnost alespoň část příspěvků vytvářet sami (MŠMT, 2011).

⁴ Dále jen APK LH.

Ostatními zdroji rozumíme především příjmy ze sponzorství, darů a z reklam. Největším problémem je v současnosti stav, kdy jsou veškeré dary a sponzorství zatíženy daněmi, a to jak na straně obdarovaného, tak na straně dárce, což je věc, která by se měla okamžitě změnit. Dalším problémem zmíněným v Koncepti státní podpory sportu (2011) jsou finanční prostředky vybrané za autorská práva. „Při většině projekcí v restauracích, hotelech a obdobných veřejných prostorech je sport jedním z nejčastěji sledovaných programů. Přesto prostředky vybrané za autorská práva jsou děleny výhradně mezi hudební producenty, a to z velké části zahraniční. Z tohoto je zřejmé, že jako další způsob financování je nutné využít analogické vybírání poplatků kolektivními správci⁵ dle autorského zákona vytvořením zvláštního kolektivního správce sportovců, který by vybíral odměny za vysílání pořadů ze sportovních soutěží, popř. legislativně upravit, aby vybrané odměny stávajících kolektivních správců byly poskytovány na podporu sportu pro talentovanou mládež“ (MŠMT, 2011, s. 18).

⁵ Kolektivní správa - kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti. Zákon č.121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.

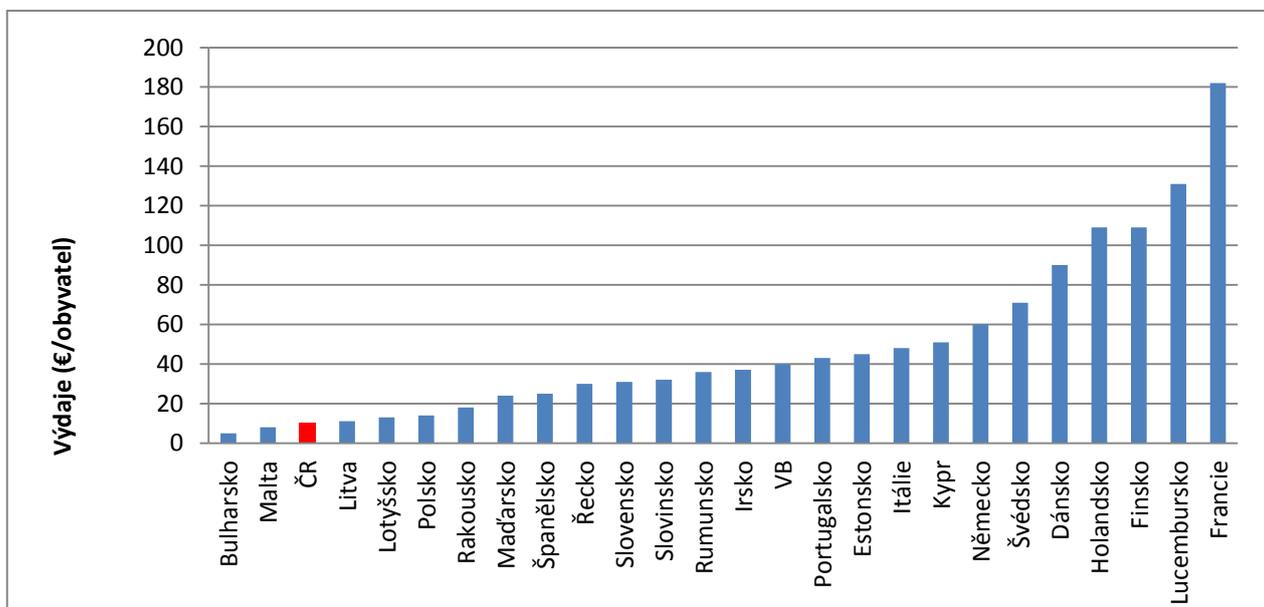
3 SROVNÁNÍ FINANCOVÁNÍ SPORTU ČR S VYBRANÝMI ZEMĚMI

Tato třetí kapitola se bude zabývat srovnáním výdajů na sport v rámci Evropské unie, kdy budeme vycházet z celkových výdajů na sport v jednotlivých zemích. Dále se budeme zabývat podrobnějším rozbohem v rámci srovnání České republiky se dvěma konkrétními zeměmi. Jelikož se jedná o velmi širokou oblast, práce bude porovnávat výdaje na sport pro jednu kategorii, konkrétně se bude jednat o lední hokej. Jako první budeme srovnávat Českou republiku a Slovenskou republiku⁶ a druhá komparace se bude týkat České republiky a Švédska. Srovnání se Slovenskou republikou je vybráno z důvodu velmi podobného systému financování, naopak Švédsko se značně od systému České republiky liší.

3.1 Financování sportu v zemích Evropské unie

První srovnání, kterým se budeme v práci zabývat, je srovnání financování sportu v rámci Evropské unie, kde je Česká republika členem od roku 2004. Ve srovnání se vychází ze zveřejněných údajů ve studii francouzského předsednictví, která pracuje s daty z roku 2008. Obrázek č. 7 zobrazuje komparaci výdajů na sport v rámci Evropské unie, konkrétně porovnává veřejné výdaje na sport na jednoho obyvatele.

Obrázek č. 8: Porovnání veřejných výdajů na sport na jednoho obyvatele

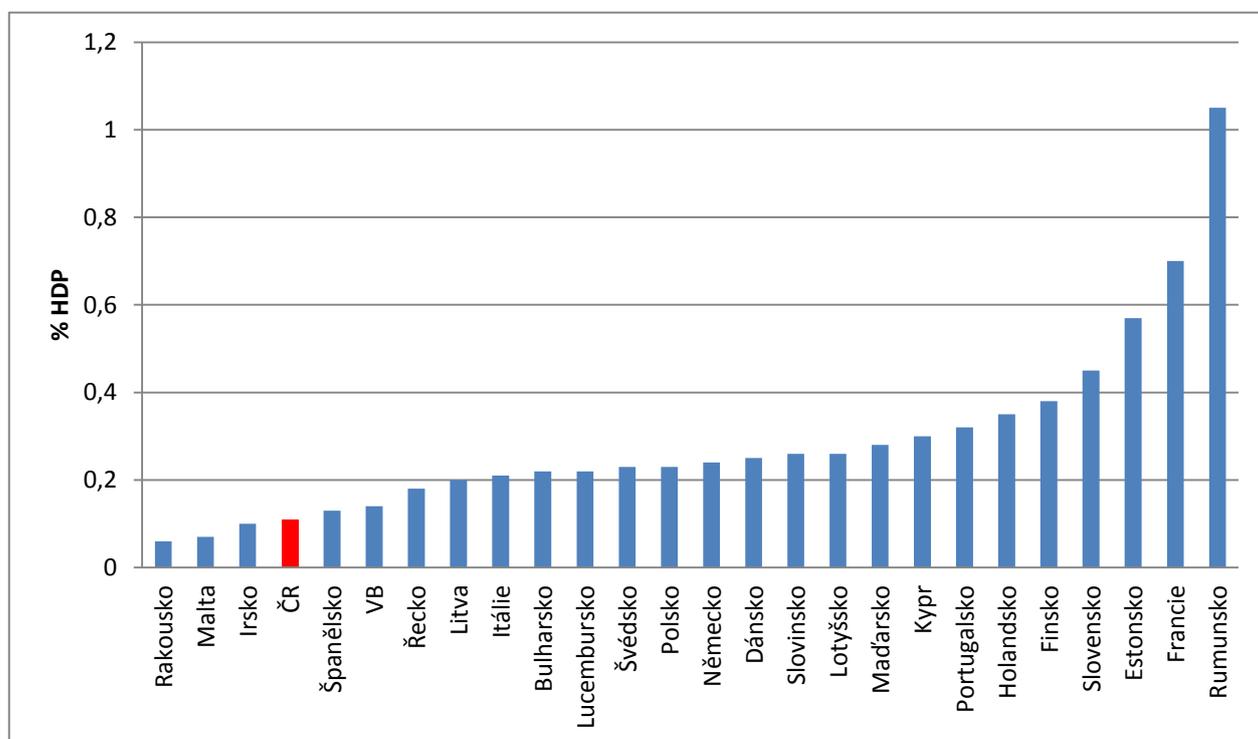

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle MŠMT (2009)

⁶ Dále jen SR.

Z obrázku č. 7 je vidět postavení České republiky oproti ostatním zemím Evropské unie. Z 26 států, které byly do srovnání zahrnuty, se Česká republika pohybuje až na konci uvedeného srovnání. V rámci porovnání výdajů na jednoho obyvatele má Česká republika třetí nejnižší výdaje. Za námi se umístila už jen Malta a Bulharsko. Z ostatních zemí, které vstupovaly do EU společně s Českou republikou, je na tom hůře pouze Malta, naopak mnohem více výdajů investovaných do sportu je na Kypru, v Estonsku, Slovinsku i Slovensku. Nejvíce veřejných výdajů na podporu sportu můžeme pozorovat ve Francii, která se umístila na prvním místě. Dostatečné veřejné výdaje plynoucí do oblasti sportovní činnosti vykazuje i Lucembursko, Finsko a Holandsko. Švédsko se umístilo na šestém místě, oproti České republice, která je až na 24. místě. Kdybychom porovnávali výdaje na sport ve Francii a v České republice, dojdeme k závěru, že Francie má téměř osmnáctkrát vyšší veřejné výdaje na sport než Česká republika. Problémem v tomto obrázku je fakt, že v popředí umístěné ekonomiky vykazují mnohem větší sílu ekonomik, a proto, abychom se vyhnuly této rozdílnosti v silách jednotlivých ekonomik, použijeme porovnání veřejných výdajů na sport vůči HDP, které je znázorněno na obrázku č. 8.

Obrázek č. 9: Porovnání veřejných výdajů na sport vůči HDP

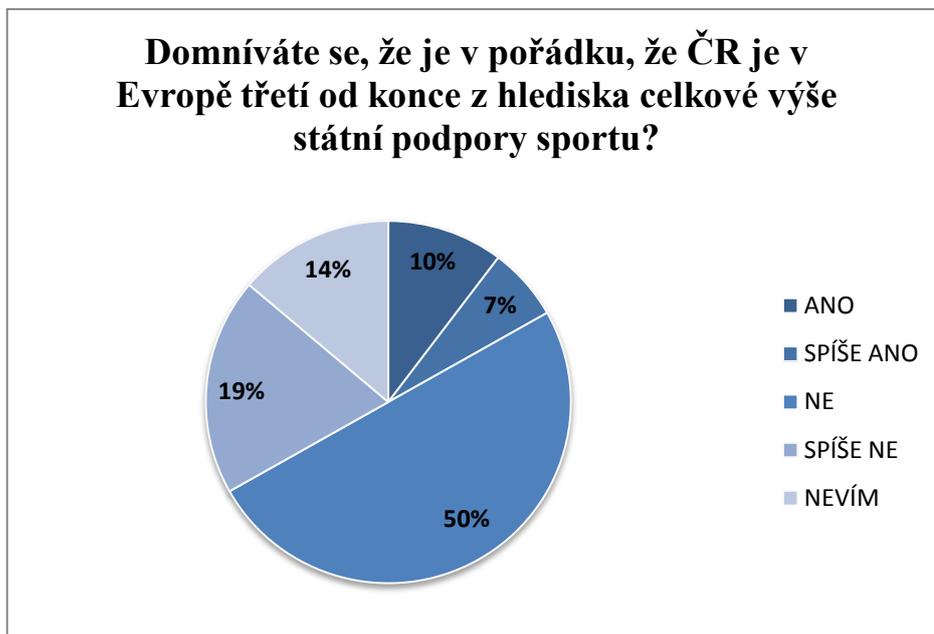
Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle MŠMT (2009)

Druhý pohled na srovnání veřejných výdajů na sport zobrazuje obrázek č. 8, kdy porovnáme výdaje zemí vůči výši HDP. Česká republika se opět objevuje až na konci celé škály, tentokrát na 23. místě. Je tedy zřejmé, že oproti předchozímu srovnání si polepšila pouze o jednu příčku. Překvapivě nejlepšího výsledku dosahuje Rumunsko a naopak nejhůře je na tom Rakousko. Podíl Rumunska je 1,05 %, což je oproti České republice, která vykazuje výši pouze 0,11 % devětkrát větší. Rakousko zaujímá jen 0,06 %. Dále se za Českou republikou umístila už jen Malta a Irsko.

Pokud budeme hodnotit státy, které přistoupily do Evropské unie v roce 2004, stejně jako Česká republika, dojdeme k závěru, že jediným státem, který byl v obou srovnáních veřejných výdajů na sport až za Českou republikou, je Malta. Ostatní státy dopadly mnohem lépe, Slovensko je například u porovnání vůči HDP na čtvrtém místě s 0,35 %. Oproti České republice je to až trojnásobně vyšší suma veřejných výdajů směřujících do sportu.

V průzkumu, který zveřejnila společnost SANEP s.r.o., s názvem „Financování sportu v ČR“, bylo dotazováno 26 433 respondentů ve věku 18 – 69 let. Průzkum byl proveden v květnu 2010. Údaje z tohoto průzkumu budeme využívat také v kapitole 4. V rámci srovnání České republiky s ostatními zeměmi Evropské unie byla v průzkumu položena otázka, jestli je v pořádku, že Česká republika je v rámci srovnání veřejných výdajů na sport až na třetím místě od konce, jak je znázorněno na obrázku č. 7. Z dotazovaných se 50 % respondentů domnívá, že postavení České republiky až na konci škály není v pořádku, 19,4 % respondentů odpovědělo, že spíše ne a souhlasný názor vyjádřilo 10 % dotazovaných. Žádný názor nemá 13,8 % respondentů. Je tedy zřejmé, že ani občané v České republice, nejsou v mnohem větší míře spokojeni s výdaji plynoucími do oblasti sportu oproti jiným zemím.

Obrázek č. 10: Otázka z průzkumu společnosti SANEP s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle SANEP s.r.o. (2010)

3.2 Komparace financování sportu mezi Českou republikou, Slovenskou republikou a Švédskem v oblasti ledního hokeje

3.2.1 Systém financování ledního hokeje v České republice

Veškeré dění v českém hokeji zastřešuje Český svaz ledního hokeje. Má na starosti organizaci I. a II. ligy mužů, ligu a extraligu juniorů, ligu a extraligu staršího dorostu a ligu žen. Extraligu ledního hokeje řídí Asociace profesionálních klubů. Jejím účelem je organizace a rozvoj extraligy a zastupování jejich členů. Členy APK tvoří všech 14 účastníků extraligy. Jak funguje financování konkrétního klubu, budeme demonstrovat na hokejovém klubu HC Energie Karlovy Vary.

Rozpočet klubu na sezónu 2011 by na úrovni 85 milionů korun, což je o 40 milionů méně než sezónu předchozí. Je to hlavně z důvodu snížení sponzorských příspěvků. Tento rozpočet se skládá z určitých příjmů, které má v České republice každý klub procentuálně téměř stejné, ale konkrétní částky se samozřejmě s celkovou velikostí rozpočtu liší. Klub si své interní údaje chrání, proto pro jednotlivé položky nejsou v práci známá konkrétní čísla.

Hokejový klub HC Energie má příjmy nastavené takto:

- 70 % příjmů z reklamy
- 20 % příjmů od města nebo kraje
- 10 % příjmů ze vstupného

První příjem je jednoznačně nejvyšší položkou. Jedná se o příjem z reklamy, což znamená tedy sponzorské peníze. Každý sponzor si od klubu kupuje reklamu, za kterou odvádí do klubového rozpočtu předem smlouvenou částku. Jedná se tedy o pronájem reklamní plochy, kdy se částka stanovuje podle ceníku. Ceník je rozdělen na reklamu na ledové ploše, reklamu na mantinelech, na dresech, helmách a podobně. Částka se stanoví součtem jednotlivých položek a uzavře se s danou firmou smlouva, která má většinou platnost jeden rok. Obecně hlavní sponzory jednotlivým klubům v ledním hokeji tvoří firmy, které mají v daném kraji vysoké podnikatelské postavení. Současná ekonomická situace v České republice ale nedovoluje firmám poskytovat tak velké sponzorské částky jako v předchozích letech. Je logické, že pokud nemají dostatek finančních prostředků, musí propouštět vlastní zaměstnance a tím pádem nemohou poskytovat tak velké sponzorské dary. Většina těchto firem nemá ani své hlavní sídlo na území ČR, proto nemohou o svých sponzorských darech rozhodovat sami a v případě problémů, je to první oblast, která je zrušena. Sponzorství je u takových firem vždy až na posledním místě. Pokud firma nedostane včas peníze ze svých zakázek, nemůže klubu naslibované finanční prostředky dát, tím pádem klub nemůže zaplatit odměny⁷ hráčům, trenérům a musí stále kontaktovat firmu, aby poslala alespoň část slíbených peněz. Jak jsme zvyklí ze společností, které se nezabývají sportem, je jasné, že bychom v takovém případě poslali jiné firmě upomínku, ale takhle to u sportovních klubů nefunguje. Sponzorská firma by mohla smlouvu vypovědět a klub by se dostal do ještě větších problémů, proto jediným řešením v takovém případě je trpělivě čekat. Sponzoři samozřejmě od klubu požadují i zpětnou vazbu, ve formě dokumentace. Dokumentace je soubor záznamů a veškerých informací o jejich reklamě, aby bylo prokázáno, že opravdu vše funguje podle smlouvy. Jedná se zejména o fotky ze zápasů, kde je jasné

⁷ Profesionální hráč je OSVČ, proto nedostává mzdu, ale odměny.

vidět reklama určité společnosti, o DVD se zápasy pro jejich vlastní kontrolu a veškeré deníky a noviny, ve kterých je jejich reklama uveřejněna. Dokumentace je pro klub důležitá jak z kontrolního hlediska, tak také z hlediska dobré pověsti klubu a možnosti „nalákání“ dalších sponzorů.

Pokud firma nemůže poskytnout finanční prostředky, ale přesto chce klub určitým způsobem podpořit, možností je tzv. barter, kdy firmy mohou poskytovat sponzorské dary například ve formě léčivých výdajů, jako obvazy, gelové spreje, atd. Klub tímto způsobem může ušetřit až polovinu nákladů na tyto drobné pomůcky.

Do oblasti reklamy, jsou zahrnuty i příjmy z agentury BPA marketing a.s., která za loňský rok vydala klubu 6 milionů korun. Tato částka se v průběhu posledních čtyř let stále zmenšuje, a proto se momentálně hledá jiná agentura, která by byla ochotna poskytovat více financí.

Karlovarský klub má samozřejmě ve srovnání se Spartou nebo Libercem mnohonásobně nižší příjmy z reklamy, protože v Karlovarském regionu jsou firmy, které mají v době ekonomické krize značné problémy. Hlavním sponzorem HC Energie je Sokolovská Uhelna a.s., Karel Holoubek – Trade Group a.s. a město Karlovy Vary.

Příjmy z reklamy, kterými jsme se doposud zabývali, se financuje profesionální hokej, protože ten nesmí být podporován státem ani municipalitami. Municipality přispívají na rozvoj mládeže. Jak jsme již uvedli, klub od města dostává přibližně 20 % svého rozpočtu a celá tato část jde na podporu mládežnického hokeje. Klub tyto prostředky nesmí použít na financování profesionálního hokeje. V sezóně 2011 byl u mládeže v Karlových Varech zaznamenán problém s odchodem velmi talentovaného hráče do zahraničí. Jedná se o to, že hráč do svých 18 ti let není v klubu vázán žádnou smlouvou a může klub kdykoli opustit a odejít například do zahraničí. Klub v těchto případech trpí, protože by z prodeje hráče mohl získat nemalé finanční odškodnění. Odprodej hráče do jiného týmu se nazývá výchovné na hráče a počítá se podle přesných tabulek, kde je vždy dané rozmezí od kolika do kolika korun. Záleží na věku hráče, počtu odehraných extraligových zápasů, počtu odehraných reprezentačních zápasů a dalších aspektech. Minimální částka je 50 000 Kč a maximálně se jedná o 2 500 000 Kč.

Zcela novým projektem u HC Energie připravovaným pro sezónu 2012 / 2013 je MHL. MHL je mládežnická hokejová liga, která se hraje převážně v Rusku a jedná se o juniorskou kategorii. Projekt by měl být financován ruskými sponzory. Dopad na klub se očekává takový, že by se vyřešil problém s odchody talentovaných hráčů do zahraničí. Momentální situace je ale taková, že se stále jedná pouze o návrh.

Dalšími příjmy jsou příjmy z merchandisingu⁸, ale tato položka v rozpočtu klubu představuje opravdu malé procento. Zde je přímá úměra s tím, jak se klubu daří. V sezóně 2007, 2008 kdy byl klub vicemistrem a mistrem extraligy, byla položka z merchandisingu mnohonásobně vyšší.

Arénu, ve které klub působí, vlastní město a klub si pouze hradí pronájem, který činí 17 milionů korun na rok. Jak jsme uvedli, klub dostává dotace od města, ale ty nejsou ani ve výši pronájmu za halu. Funguje to tedy tak, že peníze, které od města klub dostane, se použijí na úhradu nájmu. Ale pouze z části, protože dotace od města jsou ve výši 18 milionů Kč, na úhradu haly mohou použít pouze 11 milionů Kč a dalších 6 milionů Kč musí být zajištěno pomocí sponzorů.

Dále měla na financování klubu velký vliv novela zákona č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách, protože díky této novele přišel klub přibližně o dalších 10 milionů korun ze svého rozpočtu.

Dlouhodobě dochází k situaci, kdy výdaje klubu mnohonásobně převyšují výše uvedené příjmy, to znamená, že klub je dlouhodobě ztrátový. Ze slíbených peněz na novou sezónu se vždy hradí nejprve dluhy, ale na konci období peníze chybí, tvoří se nový dluh a takto to funguje už několik let. Problém je s tím, že veškeré peníze jsou pouze nasmlouvané na papíře, ale fyzicky nikdy nejsou dopředu k dispozici, tím pádem není možné přesně určit rozpočet na novou sezónu. Sponzor může kdykoliv svou finanční podporu zrušit nebo snížit. Ke zrušení došlo u HC Energie za posledních deset let pouze třikrát.

⁸ Merchandising = je to forma marketingové podpory. V oblasti ledního hokeje zaměřená přímo na podporu klubu, tzn. prodej produktů a reklamních předmětů s logem klubu, aby se zvýšila atraktivnost klubu (např. dresy, šály, čepice, vlajky a podobně).

3.2.2 Systém financování ledního hokeje ve Slovenské republice

Systém financování ledního hokeje na Slovensku si ukážeme na hokejovém klubu Košice. Tento klub vystupuje jako podnikatelský subjekt, konkrétně se jedná o společnost s ručením omezeným. Klub nepoužívá pro zúčtování kalendářní rok, nýbrž začátek jeho účetního období je 1. května a konec 30. dubna. Takto nastavené účetní období vyplývá z toho, že sezóna končí 30. dubna.

Rozpočet klubu na jednu sezónu je ve výši 3,4 mil. EUR. Klub si své interní údaje chrání, proto pro jednotlivé položky nejsou v práci známá konkrétní čísla. Příjmy rozpočtu klubu se skládají z:

- 80 % ze smluv o reklamách, respektive z pronájmu reklamní plochy na zimním stadioně, neboli výnosy z prodeje reklamního prostoru během extraligových zápasů. Velmi malé procento, přibližně 5 % je merchandising.
- 20 % jsou výnosy z prodeje permanentek, z pronájmu Skyboxů a dále výnosy z prodeje lístků na zápasy základní části a play-off.

Oproti České republice do příjmu klubů na Slovensku nelze zahrnovat příjmy z prodeje hráčů neboli příjmy z odstupného za hráče. Na Slovensku tento příjem neexistuje již šest let. V České republice se tento příjem nazývá „výchovné za hráče“, v případě, že přestupuje z jednoho klubu do druhého.

V rámci srovnání klubu Košice s ostatními kluby Slovenské extraligy, mají Košice mnohem vyšší rozpočet, a to zejména proto, že hrají v moderní nové hale, která je soukromým majetkem a musí tedy hradit celoroční pronájem. Tento celoroční pronájem hradí hokejový klub ve výši přibližně 700 tis. EUR. Dalším jediným klubem, který si také hradí pronájem haly je Slovan Bratislava. Tento klub ale na rozdíl od Košic svůj rozpočet oficiálně nezveřejňuje, a proto se pouze odhaduje. Tento odhad se pohybuje v intervalu od 4,5 do 5 mil. EUR. Zmíněné dva kluby mají na Slovensku nejvyšší rozpočty, a to právě z důvodu velkých pronájmů, které musí z vlastního rozpočtu hradit. Jejich rozpočty jsou si podobné i z hlediska struktury příjmových a výdajových položek. Příjmy Slovanu Bratislava jsou následující:

- 58 % reklamní činnost
- 20 % pronájem ze Skyboxů

- 16 % prodej vstupenek
- 1 % pronájem VIP
- 6 % ostatní příjmy

Veškeré ostatní kluby hrají extraligové zápasy v halách, které spravuje město. To znamená, že stadiony jsou ve správě majetku města a město hradí veškeré spojené náklady na provoz, jako je elektřina, voda a plyn. Dále město hradí opravy a investice, což je pro kluby významná položka v oblasti nákladů. Tyto kluby město podporuje i finančními prostředky ze svých rozpočtů, a to v rozpětí od 70 do 500 tis. EUR. Tato podpora neplatí pro hokejový klub Košice, kde město lední hokej nepodporuje, ačkoli je lední hokej v tomto městě a regionu řazen mezi nejpoblárnější sportovní oblast. Ostatní kluby mají složení rozpočtu podobné, tedy založené na reklamním sponzorství, ale rozdíl je právě v dotacích od města. Díky těmto dotacím jsou vstupenky na jednotlivé zápasy levnější, není zde tedy tak velký příjem ze vstupného ani z merchandisingu.

3.2.3 Systém financování ledního hokeje ve Švédsku

Údaje o financování ledního hokeje ve Švédsku pocházejí převážně z hokejového klubu MODO Hockey. Tento klub je proslaven hlavně tím, že je to klub, který má nejpropracovanější systém výchovy mladých a talentovaných hráčů ve Švédsku. Švédsko jako takové, má odlišný přístup k systému ledního hokeje než je tomu v České republice. Hokej je zde jedním z nejpoblárnějších sportů a většina obyvatel hokejem opravdu žije. Úspěchy Švédska na mezinárodních akcích jsou založené převážně na tom, že se jedná o zemi, která si zakládá na výchově mladých hráčů. Velmi dobré výsledky v mládežnických reprezentacích jsou tomu příkladem. Systém financování hokejových klubů se od České republiky značně liší. Klub považuje výši svého rozpočtu za interní informaci, a proto si nepřeje ji zveřejňovat. K dispozici jsou pouze procentuální příjmy do tohoto rozpočtu, které jsou ovšem také velmi zajímavé. Příjmy klubu MODO Hockey se skládají ze čtyř bloků:

- 25 % příjmů zajišťují sponzoři a hlavní partneři klubu. Z toho 5 % jsou dotace od města,

- 25 % příjmů pochází od médií,
- 25 % příjmů jsou vstupenky a permanentky,
- 25 % příjmů je z pronájmu Skyboxů a ze zisku restaurace.

Můžeme tedy vidět, že oproti České republice jsou zde čtyři hlavní bloky, ze kterých jde do rozpočtu klubu stejné množství peněz. Město povinně dotuje hokejový klub 5 % jejich rozpočtu. Obrovským rozdílem jsou samozřejmě peníze z médií, protože každý zápas, který se hraje, je přenášen televizním přenosem. Média odvádí každému klubu část ze svých zisků. Tyto finanční prostředky tvoří dalších 25 % příjmů klubových rozpočtů. Oproti České republice je to značně vyšší příjem, protože českému hokeji marketingová agentura odvádí pouze 7 %. Další blok tvoří vstupenky a permanentky. Poslední část příjmů je z pronájmu Skyboxů a z restaurace. Restaurace je na každém zimním stadioně a jako v České republice jsou zde různá zvýhodněná menu. Ale rozdíl je v tom, že zvýhodněné menu je vždy při tréninku A mužstva. To znamená, že lidé chodí do těchto restaurací zejména z toho důvodu, že při obědě mohou sledovat profesionální trénink svého týmu, což v České republice takto nefunguje. Restaurace je otevřena na každý zápas, ať se jedná o mládežnické nebo profesionální kategorie. Veškeré tyto příjmy jdou na podporu hokejového klubu.

Finanční stránka klubů ve Švédsku je značně jiná, příjmy jsou mnohonásobně vyšší, a proto je možné zajistit pro hráče mnohem lepší podmínky.

3.2.4 Shrnutí hlavních rozdílů mezi ČR, SR a Švédskem

Rozdíl financování klubů ledního hokeje v České republice a na Slovensku není tak obrovský jako při srovnání financování ve Švédsku. V Česku a na Slovensku jsou kluby závislé hlavně na financích z reklamní činnosti, tedy z pronájmu reklamních ploch svým sponzorům. Tato částka přesahuje až 70 % veškerých příjmů klubů. Ostatní příjmy těchto dvou zemí jsou si také velmi podobné, jedná se především o příjmy ze vstupného, pronájmu Skyboxů, z merchandisingu a z dotací od města. V České republice jsou dotace od města povinné ze zákona, ale pouze na podporu mládeže, přesto tyto částky nejsou v takové výši, aby všechny kluby mohly zajistit profesionální výchovu talentovaných hráčů. Na Slovensku města dotují i profesionální hokej, není to však pravidlem, záleží pouze na rozhodnutí příslušných orgánů, zda budou hokej ve

svém regionu finančně podporovat či nikoliv. Hlavním rozdílem v příjmech hokejových klubů je výchovné na hráče, protože na rozdíl od České republiky, tato položka se neobjevuje u klubů na Slovensku. Výše rozpočtů klubů, které jsme v práci uvedly, je přibližně stejná, jak pro České, tak pro Slovenské kluby. Systém financování v těchto dvou zemích se tedy žádnými výraznými položkami neliší.

Opakem je ovšem srovnání České republiky a Švédska. Pokud se zaměříme na systém financování ve Švédsku, mohli bychom říci, že tak by měl vypadat jeden z možných způsobů financování ledního hokeje. První významný rozdíl je v příjmech od sponzorů. V Čechách jsou tyto příjmy rozhodující, bez sponzorů by klub nemohl existovat. Financování celého klubu stojí tedy na této položce. Naopak ve Švédsku mají kluby mnohem vyváženější systém financování. Finanční prostředky od hlavních partnerů a sponzorů tvoří jednu čtvrtinu celého rozpočtu. Dalším rozdílem jsou příjmy z médií. V Čechách veškerou reklamu a prodej práv na přenosy zápasů zajišťuje marketingová agentura BPA, která klubům platí přibližně 6 milionů korun ročně, což představuje maximálně 7 % jejich rozpočtu, u klubů, který mají vyšší rozpočet je to ještě méně. Ve Švédsku je příjem z médií mnohonásobně vyšší, tvoří až 25 % rozpočtu klubu. Díky obrovské popularitě ledního hokeje ve Švédsku jsou i příjmy z prodeje vstupného vyšší než v Čechách, i přes to, že lední hokej je u nás také velmi populární. Ale počet diváků na extraligových zápasech není ani zdaleka tak velký, jako na ligových zápasech ve Švédsku. Dalším rozdílem je příjem z restaurací na zimních stadionech, o kterém jsme se zmiňovali v předešlé podkapitole. Díky tomu, že Švédsko má mnohem lépe zajištěno financování ledního hokeje, jsou zde mnohem lepší podmínky i pro výchovu mladých hráčů. Je zde mnohem lepší zázemí pro hráče, vybavení, a hlavně lepší tréninkové možnosti.

4 ZHODNOCENÍ PROBLEMATIKY A NÁVRH OPATŘENÍ

4.1 Zhodnocení problematiky

V teoretické části jsme se zabývali tím, jak je možné sport dělit. Za nejoptimálnější variantu pro praktickou část práce jsme zvolili členění na sport vrcholový, výkonnostní, rekreační, sport pro školy a sport pro handicapované. Takto zvolené rozdělení je zejména z toho důvodu, že se dále v práci zabýváme spíše sportem výkonnostním, zejména pak sportem profesionálním, který se vyznačuje tím, že nemá žádnou státní podporu. Je to tedy svým způsobem i rozdělení sportu podle druhu financování. Dále jsme dospěli k tomu, že sport se nedá přesně zařadit do jedné oblasti ekonomických statků, ale z důvodu obrovské šíře tohoto pojmu, sport řadíme mezi všechny typy statků. Rozdělení na jednotlivé statky souvisí s organizační strukturou sportu v České republice. Záleží na tom, kdo je zodpovědný za budování sportovních hřišť a zařízení, kdo má financovat rekreační sport pro občany a podobně. Druhá kapitola se tedy věnuje konkrétní analýze financování sportu v České republice.

Financování sportu členíme na veřejné a soukromé finanční prostředky. Tyto dvě oblasti jsou ve většině případů propojeny, proto je v České republice nastaveno vícezdrojové financování sportu. Příjmy do sportovní oblasti pocházejí podle charakteru ze státního rozpočtu, z rozpočtů municipalit, z loterijních a sázkových společností a z rozpočtů domácností. Mnohonásobně vyšší podporu sportu by měl zajišťovat stát, to znamená, že větší část by měla být ze státního rozpočtu a z odvodů loterijních společností. Státní dotace jsou nejhorší za posledních dvacet let, protože dosáhly svého minima. Je to z důvodu problému stále se zvyšujícího schodku ve státním rozpočtu, proto klesají veškeré státní dotace na oblast sportu. Tyto dotace jsou rozděleny na neinvestiční a investiční, ale větší finanční prostředky jdou na neinvestiční dotace. Ty se týkají sportovní reprezentace a všeobecné sportovní činnosti, jak je uvedeno na obrázku č. 3. Neinvestiční dotace. Sportovní reprezentace v sobě zahrnuje i sportovně talentovanou mládež, přesto jsou prostředky na tento okruh menší než u všeobecné sportovní činnosti. Sport jako takový je oblastí, která proslavuje Českou republiku v zahraničí, úspěchy českých sportovců jsou velmi významné a přesto na talentovanou mládež a sportovní reprezentaci stát přispívá velmi malými částkami. Většina sportovců má financování zajištěné z jiných zdrojů, ale přesto v soutěžích

reprezentují Českou republiku jako takovou. Neměl by tedy stát za svou pozitivní propagaci přispívat na sport více? V dnešní době je složité ze státního rozpočtu vyčlenit více finančních prostředků, ale čeští poslanci a politici by měli nalézt optimálnější možnosti, jak sport a hlavně talentovanou mládež, která je budoucností českého sportu více podporovat. Talentovaná mládež si nemůže prostředky na sport hradit sama, ne všichni mají tak velké soukromé prostředky, aby mohli financovat sporty, které jsou na financích závislé. Na státní dotace měly v některých letech vliv i další aspekty. Například se jedná o špatně financované mistrovství běžeckého lyžování v Liberci, kdy stát přispěl částkou 1,5 miliardy korun, o kterou samozřejmě ochudil ostatní sportovní odvětví. Krizovou situaci ve financích na sport přinesla společnost Sazka, která nezvládla financování multifunkční Arény v Praze. Tímto se dostáváme k další oblasti, ze které se musí ze zákona vyčleňovat prostředky na podporu sportu, a to k loterijním a sázkovým společnostem. S účinností od ledna 2012 došlo k novelizaci zákona o loteriích a jiných podobných hrách. Tato novelizace měla velmi významný dopad na celé sportovní odvětví. Nově totiž dochází k tomu, že odvody těchto loterijních a sázkových společností si rozdělují částečně stát a částečně municipality. Před novelizací se loterijní společnosti mohli sami rozhodovat, do jaké oblasti budou v daném regionu přispívat, zda na lední hokej, fotbal, tenis, a podobně. Novelizací došlo ale ke změně. Momentálně je systém odvodu loterijních společností nastaven tak, že ta část, která byla předtím přidělena jednotlivým resortům, jde celá do rozpočtu municipalit. Obci se zvýšily příjmy do obecního rozpočtu a část jde i do státní pokladny. Zákon ovšem už neurčuje, kolik peněz má obec na jednotlivé resorty ze svého rozpočtu vyčlenit. To znamená, že na podporu sportu v obci nemusí být přiděleny žádné finanční prostředky. Tento fakt je zásadním nedostatkem v novelizovaném zákoně. A není to jediný nedostatek. Dalším problémem je zde reklama a propagace, která je zakázána společnostem, které nejsou registrovány v České republice. V rámci Evropské unie má docházet k volnému pohybu zboží, osob a kapitálu, proč je tedy zakázáno zahraničním společnostem finančně podporovat svazy a kluby? Jako argument se objevují názory, že tyto společnosti nedaní svůj zisk v České republice. Ale jak jsme se v práci již zmiňovali, například hokejové kluby, které jsou na sponzorství závislé, nemají dostatek sponzorů. Stát a teď už ani obce sportovní činnost nepodporují, tak proč zakazovat ještě zahraniční společnosti, které nemusí mít tolik finančních problémů, jako

společnosti v České republice. V rámci Evropské unie by mělo být povoleno, aby i neregistrované společnosti v daném státě mohly podporovat sportovní činnost, pokud chtějí. Smysl této novelizace je určitě uzavření českého trhu sázení před zahraničními firmami, ale to je ovšem v rozporu s vnitřním trhem EU. Kdo tedy touto novelou získá? V první řadě tuzemské sázkové společnosti, které jsou před zahraničními firmami zvýhodněné. Další výhody zde už asi nenajdeme, zato se objevuje řada nevýhod. Negativní dopad reformy je především na zahraniční sázkové společnosti, na sportovní kluby, podporu mládeže, státní příjmy a další sporty, které jsou touto reformou poškozeny. Jak tedy dále postupovat? Důležité je, aby byla novela předělána a aby byl vyřešen problém s tím, že momentálně jsou zvýhodněné české firmy před zahraničními, což EU nedovoluje. Dále by měl být vyřešen problém s přerozdělením finančních prostředků od loterijních společností. Mělo by být navrženo takové řešení, kdy by výnosy z kurzovních sázek byly přímo přínosem pro sportovní prostředí, protože sázky se týkají přímo samotných sportovců, sází se na jejich výkony a na jejich úspěch či neúspěch.

System financování sportu v České republice musí být co nejdříve více zefektivněn a musí být přijata taková opatření, která by zajistila lepší podporu talentované mládeže. Měla by se nově zformulovat přijatá novela zákona o loteriích a příjmy z kurzovních sázek by měly jít přímo do sportovního odvětví.

Ve třetí kapitole jsme se věnovali srovnání České republiky s vybranými zeměmi EU. Nejprve jsme porovnávali veřejné výdaje na sport v rámci srovnání 26 zemí Evropské unie. Závěr tohoto srovnání není pro Českou republiku nijak pozitivní. Se svými veřejnými výdaji se pohybuje až na konci celé škály srovnávaných států, což není ani pro budoucí vývoj výdajů na sport příliš kladným faktem. Například systém, který má Francie ji vynáší na přední příčky obou srovnání. Konsolidovaný rozpočet Francie na podporu sportu je ve výši 869 milionů EUR (Ministere des sports, 2011), což je oproti České republice téměř desetkrát více.

Jelikož je sport velmi široký pojem, zaměřili jsme se na podrobnější srovnání v rámci ledního hokeje. System financování ledního hokeje je ovlivněn celkovým financováním v České republice. Je založeno převážně na financích od sponzorů, které tvoří až 70 % příjmů. Vliv na přísun financí má také novela zákona o loteriích, kdy v případě českých

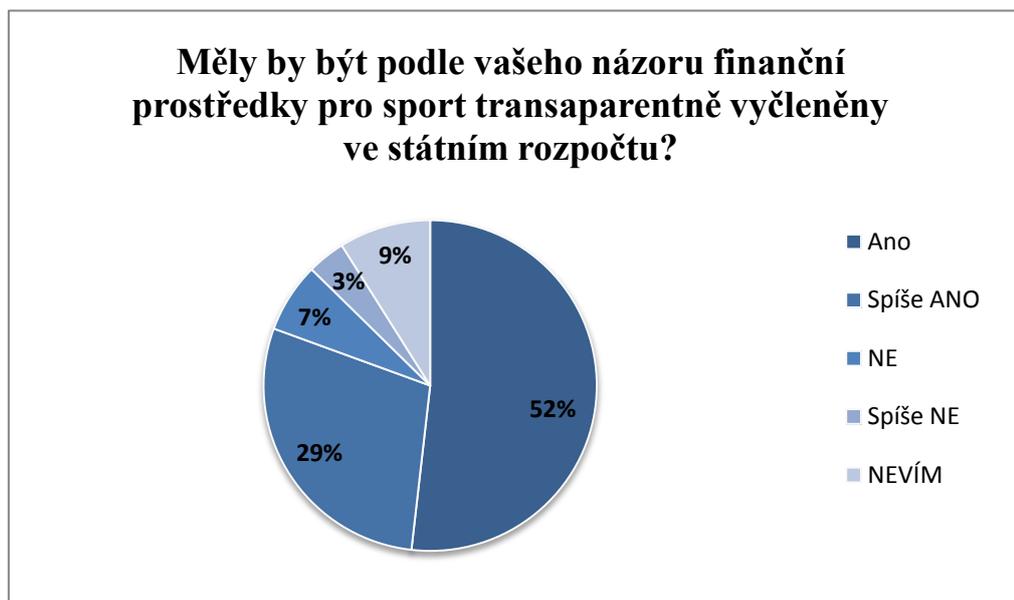
klubů zaznamenáváme značné snížení částky jejich rozpočtu. Pro sportovní odvětví ledního hokeje by bylo vhodné nastavit systém financování podobný Švédskému, kdy finance do klubu plynou ze čtyř stejně rozdělených bloků.

4.2 Návrh možných opatření

Již z předchozí podkapitoly jsou patrné hlavní nedostatky při financování sportu v České republice. Možné návrhy opatření, které by mohly situaci v České republice zlepšit, si uvedeme v následujícím shrnutí:

- Sport by měl být v rámci státního rozpočtu samostatnou kapitolou, zejména kvůli zajištění transparentnosti výdajů do sportu. Dnes není přesně patrné, kam které výdaje plynou, a to by měl být první krok k lepšímu systému financování v ČR. Podle průzkumu společnosti SANEP (2010) si 50 % respondentů myslí, že by prostředky na podporu sportu měly být transparentně vyčleněny. Tato skutečnost je znázorněna na obrázku č. 10.

Obrázek č. 11: Průzkum společnosti SANEP s.r.o.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012 dle SANEP s.r.o. (2010)

- Odvody z loterijských a sázkových společností. Změnit novelizaci zákona o loteriích, jak jsme uvedli v kapitole 4.1. Zejména by měla obec jednu třetinu příjmů z odvodů loterijských a sázkových společností věnovat na podporu sportu v daném regionu.

- Zpoplatnění osobnostních práv sportovců. Cílem by mělo být nastavit pravidla, aby loterijní a sázkové společnosti poskytovaly zpětnou vazbu za využívání sportovních soutěží, protože zisky těchto společností závisí na výkonech samotných sportovců. Proto by se zisky měly dostat zase zpět do rukou sportovců.
- Fondy Evropské unie. Jak jsme se v práci již zmínili, sportovní odvětví v EU zatím nemá svou vlastní rozpočtovou kapitolu, ani stálé přímé dotační programy, ale využívá dotace z jiných fondů. Vlastní fond na podporu sportu se dá očekávat až pro období 2013 až 2020.
- Média. Jak je stanoveno ve Švédsku, příjmy například hokejových klubů se opírají o média, které přenášejí jejich zápasy. Tento systém by měl být navržen i pro Českou republiku.

ZÁVĚR

V první, teoretické části práce jsme zařadili sport mezi ekonomické statky a ukázali jsme si možné dělení sportu. Dále jsme si uvedli pozitivní a negativní externality spojené se sportovním prostředím. Druhá část práce, již byla zaměřena na samotnou problematiku financování sportu. Rozdělili jsme si zde možné financování sportu v České republice. Financování probíhá ze státního rozpočtu, z rozpočtů krajů měst a obcí, z příjmu loterijních a sázkových společností a nakonec z vlastních a ostatních zdrojů. Jednotlivé zdroje financování jsme si podrobněji rozebrali. Práce byla zaměřena především na rozbor zdrojů ze státního rozpočtu a z příjmu loterijních a sázkových společností. Cílem práce bylo analyzovat současný stav financí ve sportu v České republice, čemuž byla věnována právě tato kapitola. Za pozitivní fakt považujeme zlepšení situace ve společnosti SAZKA sázková kancelář, a.s., která znovu vykazuje tržby, kterých dosahovala, než se dostala do problémů. To má samozřejmě pozitivní vliv pro oblast podpory sportu. Ovšem negativní dopad sledujeme ve vydání novely zákona

č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách, která má negativní vliv na samotné sportovce, kterým bylo touto reformou odebráno značné množství finančních prostředků. Tyto prostředky jdou nově do rozpočtu jednotlivých obcí, které je nemusejí vrátit zpět do oblasti sportu.

Dílčím cílem práce bylo srovnat Českou republiku s vybranými zeměmi. Srovnání bylo provedeno ve třetí kapitole, kde jsme došli k závěru, že Česká republika v rámci Evropské unie vykazuje velmi špatná čísla oproti ostatním zemím. Další srovnání se týkalo financování ledního hokeje, kde dochází ke srovnání České a Slovenské republiky, které mají velmi podobný systém financování, naopak při srovnání se Švédskem se projeví významné rozdílnosti v nastavení zdrojů financování klubů ledního hokeje.

Česká republika nemá v oblasti podpory sportu dostatek finančních prostředků, o čemž svědčí všechny informace uvedené v samotné práci. K tomu, abychom dokázali tento fakt změnit a stali se státem, který sport podporuje, protože mu přináší užitek v podobě úspěchů na mezinárodních akcích, v podobě pozitivní propagace samotnými sportovci,

je nutné zavést určitá opatření, která jsou uvedena v závěrečném zhodnocení práce, která by dokázala vývoj výdajů na sport zvrátit na rostoucí charakter.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Členění statků na čisté soukromé, čisté veřejné a smíšené.	14
Tabulka č. 2: Rozdělení dotací ze státního rozpočtu pro rok 2012	26
Tabulka č. 3: Investiční a neinvestiční dotace v letech 1995 – 2012 v tis. Kč.....	26

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Finanční podpora sportu z veřejných prostředků v ČR	21
Obrázek č. 2: Schéma rozdělování státních zdrojů na podporu sportu	22
Obrázek č. 3: Schéma neinvestičních dotací od roku 2011	23
Obrázek č. 4: Schéma investičních dotací od roku 2011	25
Obrázek č. 5: Příjem ze sportovního trhu do státního rozpočtu (2008)	28
Obrázek č. 6: Zadluženost SAZKA, a.s. v letech 2002 - 2010	32
Obrázek č. 7: Porovnání veřejných výdajů na sport na jednoho obyvatele	35
Obrázek č. 8: Porovnání veřejných výdajů na sport vůči HDP	36
Obrázek č. 9: Otázka z průzkumu společnosti SANEP s.r.o.	38
Obrázek č. 10: Průzkum společnosti SANEP s.r.o.	49

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

APK	Asociace profesionálních klubů
ČA SPV	Česká asociace Sport pro všechny
ČR	Česká republika
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy
ČT	Česká televize
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
LH	Lední hokej
MF	Ministerstvo financí
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MHL	Mládežnická hokejová liga
MOV	Mezinárodní olympijský výbor
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NOV	Národní olympijský výbor
PwC	Price waterhouse Coopers
SR	Slovenská republika
TVS	Tělovýchova a sport
VŠČ	Všeobecná sportovní činnost

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES. *Accompanying dokument to the White Paper of Sport*. [online] Brussels: Commission of the European Communities, 2007. [cit. 10.12.2011] Dostupné z: http://ec.europa.eu/sport/white-paper/doc/sec934_en.pdf
- ČESKÁ TELEVIZE. *Ministerstvo financí drží sázkaře zkrátka, liberalizaci loterií neplánuje*. Zpravodajský portál ČT24, 2012 [online]. [cit. 3.4.2012]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/163414-ministerstvo-financi-drzi-sazkare-zkratka-liberalizaci-loterii-neplanuje/>
- ČSLH. *Český svaz ledního hokeje*. [online] Praha: Český svaz ledního hokeje, 2012. [cit. 10.4.2012] Dostupné z: <http://www.cslh.cz/>
- ČSTV. *Návrh řešení další činnosti SAZKA, a.s.* [online] Nymburk: Český svaz tělesné výchovy, 2011. [cit. 20.3.2012] Dostupné z: <http://www.cstv.cz/zpravy/vh/11-23vh-navrhresenisazky.pdf>
- HALÁSEK, Dušan., LENERT, David. *Ekonomika veřejného sektoru – vybrané kapitoly*. 1. vydání, Ostrava: VŠB – technická univerzita, 2008., 238 s., ISBN 978-80-248-1854-2.
- HOBZA, Vladimír., REKTOŘÍK, Jaroslav., a kolektiv. *Základy ekonomie sportu*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2006., 191 s., ISBN 80-86929-04-3
- JACKSON, P.M., BROWN, C.V. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vydání, Praha: Eurolex Bohemia s.r.o., 2003., 736 s., ISBN 80-86432-09-2.
- KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ. *Bílá kniha o sportu*. [online] Brusel: Komise Evropských společenství, 2007. [cit. 10.11.2011] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>
- KOPECKÝ, Josef. *Je to definitivní, dluhy za lyžařský šampionát v Liberci stát nezaplatí*. Zpravodajský portál iDNES.cz, 2011 [online]. [cit. 20.2.2012] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/je-to-definitivni-dluhy-za-lyzarsky-sampionat-v-liberci-stat-nezaplati-13v-/domaci.aspx?c=A110105_183021_domaci_kop

- LANGR, Michael., TOMAS, Jaroslav. *BPA dala extralize pokutu 13 milionů za nepovoleného sponzora Plzně*. Zpravodajský portál iDNES.cz, 2012 [online]. [cit. 20.3.2012] Dostupné z: http://hokej.idnes.cz/bpa-dala-extralize-pokutu-13-milionu-za-nepovoleneho-sponzora-plzne-1pb-/hokej.aspx?c=A120209_174617_hokej_lge
- MFČR. *Loterie a sázkové hry*. [online] Praha: Ministerstvo financí ČR, 2012. [cit. 8.3.2012] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/loterie.html>
- MINISTERE DES SPORTS. *Le cadre légal et réglementaire de l'organisation et de la promotion du sport*. [online]. Paris: Ministère des sports, 2011. [cit. 13.4.2012] Dostupné z: <http://www.sports.gouv.fr/index/acteurs-du-sport/role-du-ministere/le-cadre-legal-et-reglementaire-de>
- MŠMT. *Analýza financování sportu v České republice*. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009. [cit. 15.11.2011] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>
- MŠMT. *Koncepce státní podpory sportu v České republice*. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011a. [cit.17.11.2011] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/koncepce-statni-podpory-sportu-v-ceske-republice>
- MŠMT. *Státní podpora sportu pro rok 2011*. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2011b. [cit. 2.3.2012] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/statni-podpora-sportu-pro-rok-2011>
- MŠMT. *Rozdělení státního rozpočtu 2012 v oblasti sportu – výdajový okruh: Sportovní reprezentace*. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012a. [cit. 5.3.2012] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/rozdeleni-statniho-rozpocetu-2012-v-oblasti-sportu-vydajovy>
- MŠMT. *Rozdělení státního rozpočtu 2012 v oblasti sportu – výdajový okruh: Všeobecná sportovní činnost*. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2012b. [cit. 6.3.2012] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/rozdeleni-statniho-rozpocetu-2012-v-oblasti-sportu-vydajovy-1>

- MŠMT. *Závěrečné účty kapitoly MŠMT za roky 2004-2010*. [online] Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2004-2010. [cit. 25.3.2012] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/szu>
- MŠVVaŠ. *Financovanie športu v roku 2012*. [online] Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, 2012. [cit. 10.4.2012] Dostupné z: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=9123>
- NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu - vybrané kapitoly*. 1. vydání, Praha: Oeconomika, 2000., 255 s., ISBN 80-245-0979-2.
- PEKOVÁ, Jitka., PILNÝ, Jaroslav., JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vydání, Praha: ASPI, 2008., 556 s., ISBN 978-80-7357-351-5.
- SAMUELSON, Paul A., NORDHAUS, William D. *Ekonomie*. 18. vydání, Praha: NS Svoboda, 2008., 775 s., ISBN 80-205-0590-3.
- SANEP, s.r.o. *Financování sportu v ČR*. Praha: Průzkum z archivu společnosti SANEP, s.r.o., 2010 [cit. 20.3.2012].
- SAZKA sázková kancelář, a.s. *O společnosti Sazka sázková kancelář, a.s.* [online] Praha: SAZKA sázková kancelář, a.s., 2012. [cit. 30.3.2012] Dostupné z: <http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/docDetail.aspx?nid=9950&docid=%2019014833&doctype=ART&did=9950>
- SPORTS BUSINESS. *Study on the Contribution of the Gambling Industry to the Funding of Sports in Two Member States – the UK and France*. [online]. [cit. 1.4.2012] Dostupné z: http://www.egba.eu/pdf/Final_study_Nov_2008.pdf
- STIGLITZ, Joseph. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 1997., 664 s., ISBN 80-7169-454-1.
- Zákon č. 115/2001 Sb., *o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů*. [cit. 18.11.2011] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>
- Zákon č.121/2000 Sb. *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů*. [cit. 30.11.2011] Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/autorsky/>

- Zákon č.202/1990 Sb. *O loteriích a jiných podobných hrách, ve znění účinném od 1.1.2012* [cit. 10.2.2012] Dostupné z:http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Legislativa_Zakon_202-1990__od_1_1_2012__zdroj_ASPI.pdf

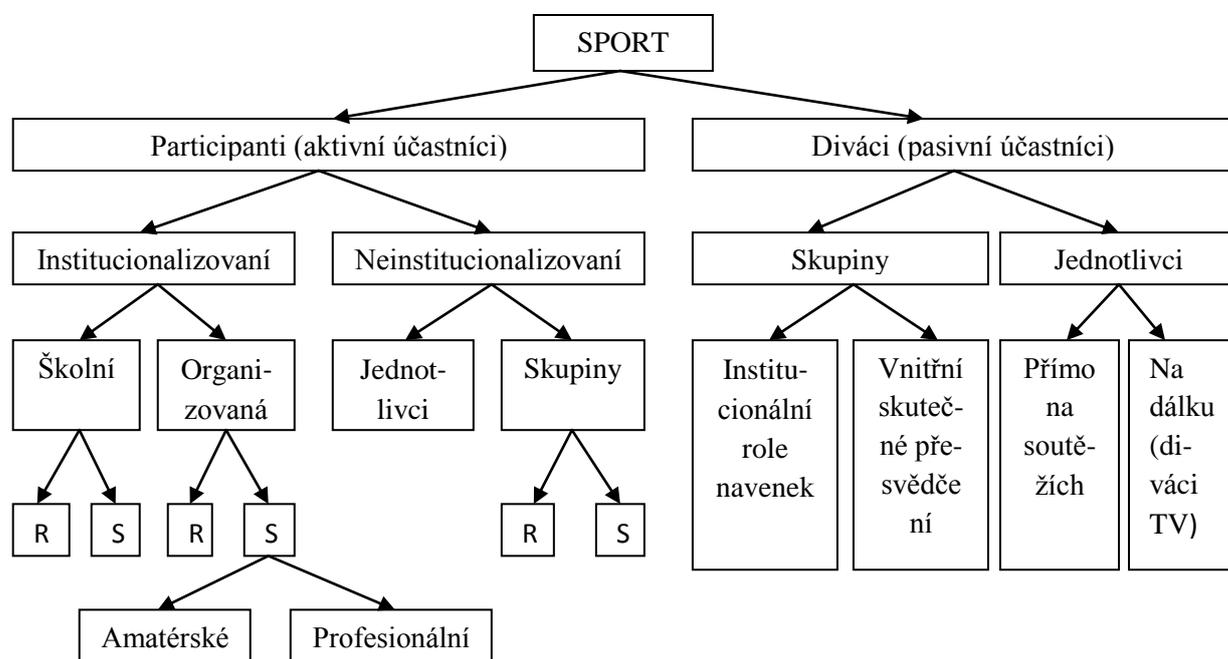
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Klasifikační schéma sportu

Příloha B: Institucionální rámce sportu na příkladu ČR

Příloha C: Evropská charta sportu

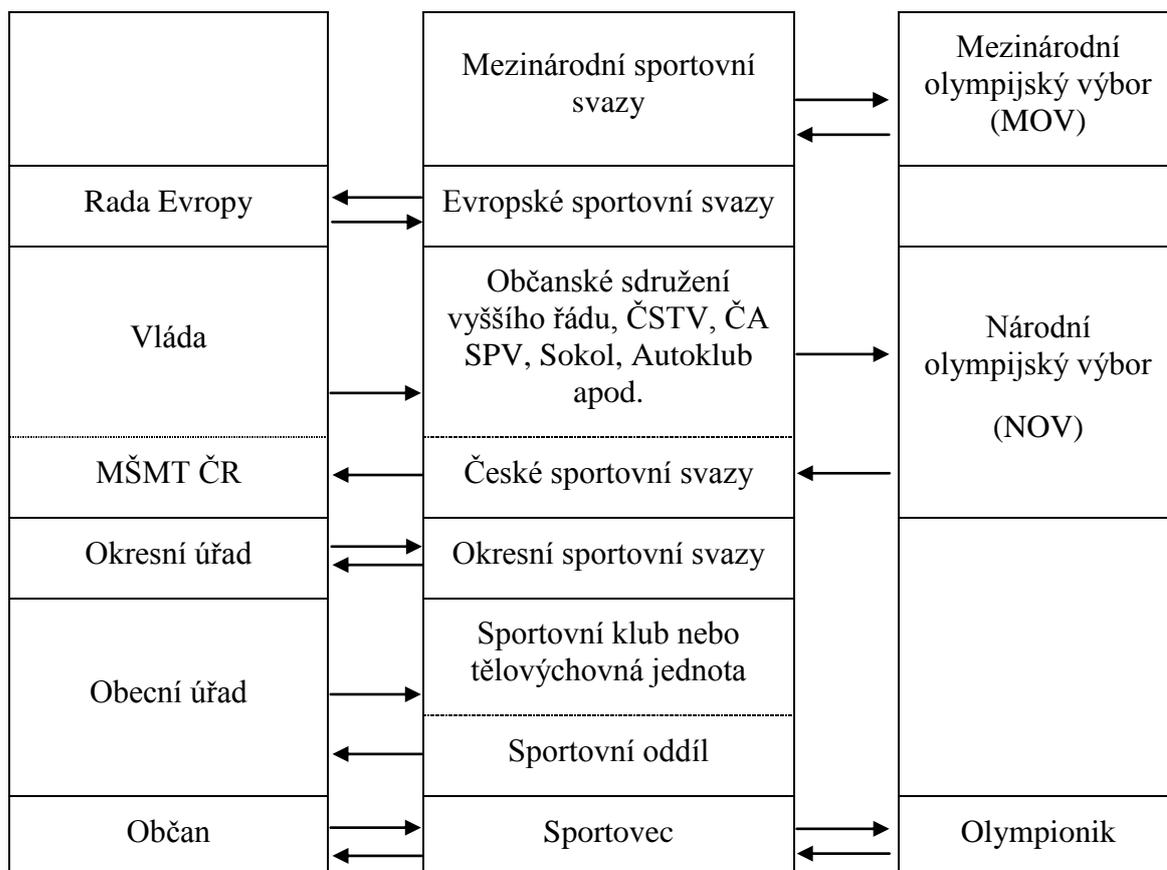
Příloha A: Klasifikační schéma sportu

Zdroj: Novotný, 2000

(Pozn. R = rozvoj, S = soutěže)

Příloha B: Institucionální rámce sportu na příkladu ČR

Zdroj: Novotný, 2000

Příloha C: Evropská charta sportu

Evropská charta sportu

Článek 1

Cíl charty

Za účelem podpory sportu jakožto významného faktoru lidského rozvoje učiní vlády nezbytná opatření k uplatnění ustanovení této Charty v souladu se zásadami uvedenými v kodexu sportovní etiky tak, aby:

1. Každému jednotlivci byla poskytnuta možnost provozovat sport, zejména tím, že
 - a) Zajistí všem mladým lidem možnost využívat tělovýchovné programy k rozvoji základních sportovních dovedností,
 - b) Zajistí každému možnost sportovat a účastnit se rekreační tělovýchovné činnosti v bezpečném a zdravotně nezávadném prostředí a ve spolupráci s příslušnými sportovními orgány,
 - c) Zajistí pro každého, kdo o to projeví zájem a bude k tomu nezbytně způsobilý, možnost zdokonalovat úroveň své výkonnosti, rozvíjet svůj potenciál osobního růstu a dosáhnout úrovně, kdy vynikne s veřejným uznáním.
2. Chránily a rozvíjely morální a etické základy sportu, jakož i lidskou důstojnost a bezpečnost těch, kdož se sportovních činností účastní, chránily sport, sportovce i sportovkyně před veškerým zneužíváním či hanobením, včetně zneužívání drog.

Článek 2

Vymezení charty a oblasti jejího uplatňování

V intencích této Charty:

- a) „sportem“ se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních,
- b) Tato Charta doplňuje etické zásady a politické orientace obsažené v
 1. Evropské úmluvě k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště při fotbalových zápasech
 2. Antidopingové úmluvě.

Článek 3

Sportovní hnutí

1. Vzhledem k tomu, že úloha orgánů státní správy nezbytně doplňuje činnost sportovních hnutí, je úzká spolupráce s nevládními sportovními organizacemi nepostradatelná v zájmu realizace cílů této Charty, jakož i pro případné zřízení mechanismů rozvoje a koordinace sportu,

2. Bude vhodné podporovat a rozvíjet smysl dobrovolnosti a dobrovolná hnutí, zejména vytváření příznivých podmínek pro činnost dobrovolných sportovních organizací,
3. Dobrovolní sportovní organizace si zřídí v rámci příslušného zákona autonomii rozhodovací složky. Jak vlády, tak i sportovní organizace musí uznat nezbytnost vzájemného respektování svých rozhodnutí,
4. Aplikace některých ustanovení této Charty může být svěřena vládním nebo nevládním sportovním orgánům nebo organizacím,
5. Sportovní organizace budou podporovány při navazování vzájemné prospěšné spolupráce mezi sebou i dalšími potencionálními partnery, jako například s odvětvím obchodu, se sdělovacími prostředky a podobně, aniž by z toho vyplynulo zneužívání sportu, sportovců a sportovkyň.

Článek 4

Zařízení a činnost

1. Přístup ke sportovním zařízením a činnostem bude zajištěn bez jakékoli diskriminace, která se týká pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství, politických či jakýchkoliv jiných názorů, národnostního či sociálního původu, příslušnosti k nějaké národnostní menšině, majetku, rodu či jakékoliv jiné okolnosti.
2. Budou přijata opatření poskytující všem občanům možnost sportovat a případně i další opatření, umožňující mladým lidem, projevujícím potenciální schopnosti, ale také osobám či skupinám osob znevýhodněných či tělesně postižených, plně těchto možností využívat.
3. Vzhledem k tomu, že provozování sportu závisí částečně i na počtu a rozmanitosti sportovních zařízení a jejich dostupnosti spadá jejich celkové plánování do kompetence orgánů státní správy. Ty budou přihlížet k celostátním, krajským i místním potřebám, ale také k již existujícím veřejným, soukromým či komerčním zařízením. Odpovědní činitelé přijmou opatření umožňující odpovídající spravování i plné využití těchto zařízení při zajištění bezpečnosti provozu.
4. Vlastníci sportovních zařízení učiní nezbytná opatření k tomu, aby handicapovaným osobám, včetně tělesné nebo duševně postiženým, umožnili přístup do těchto zařízení.

Článek 5

Vytvořit základnu

Budou přijata taková opatření k rozvoji tělesných schopností mladých lidí, aby si mohli osvojit základní pohybové a sportovní dovednosti a získali zájem o provozování sportu, a to zejména:

1. Péči o to, aby všichni žáci mohli využívat sportovní programy, rekreační aktivity a tělovýchovné činnosti, stejně jako nezbytná zařízení, plochy a rozvrh hodin přizpůsobené tomuto účelu,
2. Zabezpečením vzdělání kvalifikovaných učitelů ve všech školách,
3. Nabídnutím možnosti pokračovat ve sportování i po ukončení základní školní docházky,
4. Podporováním vzájemných styků a vazeb mezi školami a dalšími vzdělávacími zařízeními, školními i sportovními kluby i místními tělovýchovnými jednotami,
5. Usnadňováním a rozšiřováním dostupnosti sportovních zařízení pro žáky škol i místní obyvatelstvo,
6. Podporou takových postojů, které povedou rodiče, učitele, trenéry i vedoucí činitele k získávání mládeže pro pravidelné sportování,
7. Péči o to, aby se sportovní etikou byli seznamováni již žáci základní školy.

Článek 6

Rozvíjet účast

1. Bude vhodné podporovat a umožňovat provozování sportu všemi občany jako zálibu ve volném čase nebo k upevňování zdraví, zlepšení výkonnosti tím, že budou mít k dispozici odpovídající zařízení, různé specializované programy a kvalifikované cvičitele, trenéry a vedoucí.
2. Na pracovišti bude podporována možnost účastnit se sportovní činnosti jako významného prostředku odpovídající sportovní politiky.

Článek 7

Zlepšovat výkonnost

Provozování sportu na vyšší úrovni bude podporováno vhodnými a specifickými prostředky ve spolupráci s odpovídajícími tělovýchovnými a sportovními organizacemi. Tato podpora bude zahrnovat oblasti, jako je: vyhledávání a pomoc talentům, poskytování vhodných zařízení, zajištění odborné lékařské péče a využívání poznatků sportovních věd, pomoc vědeckému řízení sportu a tréninku, dalšímu vzdělávání trenérů i ostatních funkcionářů, pomoc klubům vytvořit vhodné systémy sportovních soutěží a soutěžních podmínek.

Článek 8

Podpora vrcholovému a profesionálnímu sportu

1. Bude třeba rozpracovat ve spolupráci se sportovními orgány metody poskytování odpovídající přímé či nepřímé podpory, a to sportovcům a sportovkyním, kteří prokazují mimořádné kvality tak, aby měli možnost rozvíjet nejenom své sportovní, ale i lidské vlastnosti, při plném respektování jejich osobnosti a tělesné i morální integrity. Tato podpora bude mimo jiné věnována vyhledávání talentů, vyváženému vzdělávání ve specializovaných

zařízeních i plynulému, bezkonfliktnímu zapojení do společnosti cestou rozvoje perspektivní profesní orientace po dobu provozování vrcholového sportu i po jejím ukončení.

2. Bude třeba podporovat organizaci a řízení organizovaného sportu na základě příslušných profesionálních struktur. Profesionální sportovci musí používat přiměřené ochrany, sociální statut a morální záruky, jež by je uchránily před jakoukoli formou zneužívání.

Článek 9

Lidské zdroje

1. Bude podporován rozvoj vzdělávacích cyklů v rámci specializovaných institutů, poskytujících diplomy či stupeň vzdělání ve všech aspektech provozování sportu. Tyto cykly musí odpovídat potřebám sportovních účastníků na všech úrovních, včetně rekreace, a musí být koncipovány jak pro dobrovolné, tak i profesionální pracovníky (vedoucí, trenéři, správci, lékaři, architekti, inženýři apod.).
2. Všichni, kdož zastávají funkce na úseku řízení nebo kontroly sportovní činnosti, by měli mít odpovídající kvalifikaci, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví osob, za které odpovídají.

Článek 10

Sport a zásada trvalého rozvoje

Zajišťovat a zdokonalovat tělesné, společenské i duševní blaho populace od jedné generace ke druhé lze za předpokladu, že tělesná činnost, včetně tělovýchovné činnosti provozované v městském, venkovském i vodním prostředí, je přizpůsobena omezeným zdrojům naší planety a probíhá v harmonickém spojení se zásadami trvalého rozvoje a vyváženého přístupu k životnímu prostředí. To znamená, že je mimo jiné zapotřebí:

- přihlížet k hodnotám přírody a životního prostředí při projektování a výstavbě sportovních zařízení,
- podporovat a podněcovat sportovní organizace v jejich úsilí o zachování přírody a životního prostředí,
- dbát na to, aby si občané lépe uvědomovali vazby mezi sportem a trvalým rozvojem a naučili se lépe znát a chápat přírodu.

Článek 11

Informace o výzkumu

Budou rozvíjeny příslušné prostředky a struktury umožňující shromažďování a šíření účelných informací o sportu na místní, celostátní i mezinárodní úrovni. Bude podporován vědecký výzkum ke všem otázkám, které se týkají sportu. Budou přijata opatření k zajištění šíření a výměny informací a výsledků výzkumu na příslušné úrovni, tj. místní, regionální, národní i mezinárodní.

Článek 12

Financování

Přiměřené formy pomoci, jakož i zdroje pocházející z veřejných fondů, budou uvolňovány (na ústřední, regionální nebo místní úrovni) k umožnění realizace úkolů a cílů této Charty. Finanční podpora sportu na smíšeném základě – tj. veřejném a soukromém – bude přikládána stejná váha jako podněcování způsobilosti sportovního odvětví produkovat si samo finanční zdroje nezbytné k vlastnímu rozvoji.

Zdroj: Novotný, 2000

Abstrakt

RULÍKOVÁ, J. *Problematika financování sportu*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 60 s., 2012

Klíčová slova: financování sportu, zdroje financování, lední hokej, výdaje na sport

Předložená práce je zaměřena na financování sportu v České republice. Teoretická část práce řeší zařazení sportu mezi ekonomické statky a dále jeho možné rozdělení. Druhá kapitola se věnuje analýze financování sportu v České republice, jak je sport organizován a jaké jsou jednotlivé způsoby financování sportu. Dále se zabývá státními dotacemi na podporu sportu v posledních letech a novelou zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. Třetí kapitola řeší srovnání výdajů z veřejných rozpočtů na sport v zemích Evropské unie a dále porovnání financí v konkrétní oblasti, a to v ledním hokeji. Jsou zde porovnávány finanční prostředky na lední hokej v České republice, Slovenské republice a ve Švédsku. Poslední část se týká zhodnocení celkové problematiky a jsou zde navrženy vhodné způsoby financování sportu pro Českou republiku.

Abstract

RULÍKOVÁ, J. *An issue of sport financing*. Bachelor thesis. Pilsen: The Faculty of Economics University of West Bohemia, 60 pp., 2012

Key words: sport financing, sources of funding, ice-hockey, expenditure on sport

This thesis examines the system of funding sport in Czech Republic. First, the theoretical part divides sport into several categories and analyzes sport as a part of Czech economy. The second part reviews the organisation of sport and examines ways of funding sport, especially government expenditure in recent years and legislation which is connected with this field. The third part compares differences in spending on sport between states the of the European Union and gives detailed examples and comparative analysis of the funding of ice hockey in the Czech Republic, Slovakia and Sweden. The final part contains a summary of this issue and several recommendations that should be implemented to deal with the funding of sport in the Czech Republic.